

**ผลการจัดกิจกรรมเล่นนิทานแบบวาดไปเล่าไป ที่มีต่อความสามารถในการพูด
เล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ**

นางอัญชลี เอี่ยมยิ้ม

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2553

**The Effects of Story Telling Along with Drawing on Story Telling Ability of
Preschool Children at Ban Kho Kamphaeng School in Si Sa Ket Province**

Mrs. Unchalee Iamyim

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

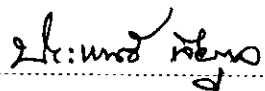
2010

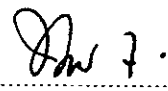
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ที่มีต่อ
ความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ
ชื่อและนามสกุล นางอัญชลี เอี่ยมขี้ม
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิตร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป
ที่มีต่อความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ศึกษา นางอัญชลี เอี่ยมขี้ม รหัสนักศึกษา 2512103108 **ปริญญา** ศีษษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรณ เอี่ยมสุภานิต
ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

กลุ่มตัวอย่างคือเด็กปฐมวัยชาย หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีกำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 22 คน ได้มาโดย การสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปและแบบวัดความสามารถการพูดเล่าเรื่อง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ พบว่าหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องอยู่ในระดับเกณฑ์ที่ 3 ดีมาก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และเกณฑ์ที่ 2 ดี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 และ เกณฑ์ที่ 1 ปรับปรุง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

คำสำคัญ กิจกรรมการเล่านิทาน การพูดเล่าเรื่อง เด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรณ เอี่ยมสุภานิต อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาเอกปฐมวัยศึกษา แผนกวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำและติดตามผลการทำวิจัยนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จ เรียบร้อยสมบูรณ์โดยตลอด ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ นางกอบกมล ทบบัณฑิตศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 นายกว้าง ผลสุข ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก จังหวัดศรีสะเกษ นางนิตยา แข่งขัน อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏจังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไข และให้คำแนะนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายวิรวัฒน์ ธรรมแสง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านค้อกำแพง และคณะครูในโรงเรียน เด็กทุกคนที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอขอบคุณ นายวีระ เอี่ยมอิม ที่ช่วยตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับการพิมพ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามผลการทำวิจัยนี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จ เรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

อัญชติ เอี่ยมอิม

กันยายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ข
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
แบบแผนการทดลอง	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
วิธีดำเนินการทดลอง	35
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คะแนนผลการทดลอง ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน แบบวาดไปเล่าไป	42
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หลังการทดลองการจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	47
สรุปการวิจัย.....	47
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	50
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	56
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ.....	57
ข. กำหนดการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป.....	59
ค. ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป.....	61
ง. แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง.....	87
จ. แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อ ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	100
ฉ. ภาพการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถ ด้านการพูดเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2.....	105
ประวัติผู้ศึกษา.....	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคลก่อนและหลังการทดลอง.....	43
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป.....	44
ตารางที่ 4.3 แสดงคะแนนความสามารถในการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลอง.....	45

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพูดเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคมมนุษย์ เพราะมนุษย์ได้อาศัยการพูดเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสาร ทำความเข้าใจ การประกอบอาชีพต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นครู เป็นหมอ ทนายความ นักร้องนักแสดง นักการเมือง นักธุรกิจ พ่อค้า โฆษณา พิธีกร ช่างเสริมสวย ล้วนต้องอาศัยการพูดทั้งสิ้น การพูดยังเป็นการถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการไปยังผู้ฟัง โลกยิ่งเจริญขึ้น สังคมยิ่งสลับซับซ้อนขึ้นเท่าใด การพูดก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้นเพราะการพูดทำให้มนุษย์เข้าใจกันได้ รักกันได้เกลียดกันได้

การพูดเป็นการสื่อความหมาย ที่ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นวาจา ลักษณะ สดะเวทน(2536 : 10) กล่าวว่า การพูดของมนุษย์นั้นประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนคือ ผู้พูด คำพูด และผู้ฟัง ผู้พูดได้ใช้ถ้อยคำนำเสียงรวมทั้งกิริยาอาการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ให้ผู้ฟังได้รับรู้และเกิดการตอบสนอง ทั้งนี้ภาษาและความคิดมีความสัมพันธ์กัน ทำให้พัฒนาการทางภาษาพูดและความคิดนั้นพัฒนาไปด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ภาษาด้วยการฟัง การอ่าน หรือ เป็นการแสดงออกด้วยการพูดและการเขียน เป็นสิ่งแน่นอนที่เด็กจะต้องคิดจะต้องจำคำต่างๆ และนำมาสัมพันธ์กันกับความหมายของคำนั้นๆ ทั้งยังต้องดึงเอากฎเกี่ยวกับ การเรียงคำเป็นประโยค เพื่อแสดงความคิดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจ ไวท์คอสกี้ (Vygotsky , 1896 อ้างถึงในโยธิน ศันสนยุทธร และ คณะ 2533 : 136) กล่าวว่า การคิดและการพูดมีรากที่แยกออกจากกัน แต่ต่อมารวมกันได้ในระยะที่เด็กอายุ 2 ขวบ พัฒนาการทางการคิด และการพูดมาบรรจบกัน เด็กพูดจาหลักแหลมมีเหตุผลขึ้น และเริ่มใช้ความคิด คือสามารถเชื่อมโยงความคิด และการพูดแสดงที่ทำ และเข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษามากยิ่งขึ้น ดังนั้นการพัฒนาทางภาษาพูดควรเริ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัย เพราะเด็กวัย 2 – 7 ปี เป็นวัยที่มีพัฒนาการทางภาษาพูดเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว อารี สันตหวิ (2537 : 183) กล่าวว่า เด็กช่วงวัย 5 ขวบ เรียนรู้คำศัพท์ได้ประมาณ 2,500 คำเด็กใช้โครงสร้างประโยคหลายรูปแบบในการพูด การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยทุกโรงเรียนในสังกัดต่างๆปัจจุบันนี้จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งได้มีแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้

ภาษา การแสดง และ การเล่าประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น การสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้ และเข้าใจ อีกทั้งมีจุดมุ่งหมาย ให้เด็กปฐมวัยใช้ภาษาเพื่อสื่อสารให้เหมาะสมกับวัย

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546 : 21) การพูดนับเป็นทักษะหนึ่งของภาษา การพูดเป็น ทักษะในการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2544 : 33) กล่าวว่าความสามารถทางด้านการพูดของเด็กคือความสามารถทางภาษาที่เด็กแสดงออกด้วยการใช้ ถ้อยคำ ถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการ ออกมาเป็นภาษาพูดเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและสื่อสารได้ อย่างถูกต้อง แบ่งออกเป็นสามส่วนคือความสามารถทางด้านการพูดคำศัพท์ ความสามารถทางด้านการพูดเป็นประโยค และความสามารถทางด้านการพูดเป็นเรื่องราว ผู้ใหญ่ควรส่งเสริมให้เด็กมี ความสามารถทางด้านการพูดสูงขึ้นซึ่งนับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาที่จำเป็น เพราะเมื่อ เด็กเติบโตขึ้นภาษาพูดจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่พูดเป็นอย่างไร

การเล่าเรื่องราวเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นรับรู้ จัดว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้เด็กปฐมวัย เกิดการเรียนรู้ เพราะประสบการณ์หลายอย่างเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าปราศจากการสื่อสาร ในการเล่าเรื่อง เด็กจะต้องคิดคำพูดท่าทาง ภาพและสัญลักษณ์ เพื่อสื่อความหมาย พัฒนาภาษา จึงเน้นที่การ สนทนา เช่น ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ควรพูดด้วยการตั้งคำถาม หรือ พูดถึงสถานการณ์ ต่างๆ การจัดสภาพแวดล้อมกระตุ้นให้เด็กได้แสดงทักษะของตน และส่งเสริมให้เด็กรู้จักการ แสดงความคิดออกมามีการพัฒนาการพูด ขณะเดียวกันต้องสอนให้เด็กได้เรียนรู้และพัฒนาทางภาษาอย่าง ถูกต้องควบคู่กันไป ความสามารถในการพูดของเด็ก มีความสำคัญอย่างมากที่จะส่งผลต่อ พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพราะเด็กปฐมวัยใช้การพูดเป็นเครื่องมือ สื่อสาร กับ เพื่อน กับ ครู กับสิ่งแวดล้อมต่างๆที่เหมาะสมสอดคล้องกับในสังคม

การพัฒนาเด็กไทยในอนาคตให้มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยหลักการ วิธีการและ รูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของคนและสังคมไทย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงพื้นฐาน การดำเนินชีวิตของเด็ก รวมทั้งการพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับสภาพสังคมโดยอาศัยหลักการศึกษาดังกล่าว มาผสมผสานการสอนให้เด็กปฐมวัยกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าเล่าเรื่องราวต่างๆ เป็นการส่งเสริมความสามารถการพูดอย่างหนึ่ง ทิศนา แจมมณี และคณะ (2536 : 25) กล่าวว่า วิธีการสอนเด็กปฐมวัยให้พัฒนาการพูดนั้นมีหลากหลายวิธี การจัดกิจกรรมการเล่นแบบวาด ไปเล่าไปก็เป็นวิธีหนึ่ง ที่สามารถพัฒนาการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย อีกทั้งทำให้เด็กสนใจ การเรียนอีกด้วย นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเล่นแบบวาดไปเล่าทำให้เด็กอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่มีการสนทนาพูดคุย ซักถาม จะทำให้เด็กมีพัฒนาการพูดได้อย่างรวดเร็ว เด็ก วัย 3 - 4 ขวบ จัดเป็นระยะสำคัญในการพัฒนาภาษาต้องใช้การพูดในชีวิตจริง ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541 : 36) กล่าวว่า การพูดเป็นการแสดงความต้องการให้ผู้อื่นรับรู้

และเข้าใจการใช้คำถามในการสื่อสารกับผู้อื่น การเล่าเรื่องราวและการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณิ ศิริสุนทร (2539: 31) ได้กล่าวว่า นิทานช่วยส่งเสริมประสบการณ์ให้เด็กรู้จักฟัง มีสมาธิในการฟัง ช่วยเพิ่มพูนทักษะทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น และเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง การเล่านิทานนั้นเด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่า เด็กจะได้รับการพัฒนาภาษา และความกล้าแสดงออก จากการเล่านิทานรูปแบบต่างๆ เช่น การเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป จึงเป็นรูปแบบการเล่านิทานอีกวิธีการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดเรียนรู้สามารถพูดเล่าเรื่องเป็นเรื่องราวอย่างต่อเนื่องได้

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสองของโรงเรียนบ้านค้อกำแพง พบว่า พัฒนาการเด็กที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นคือพัฒนาการด้านสติปัญญา ด้านการใช้ภาษา และจากการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีการศึกษา 2552 (2552 : 14) พบว่า มาตรฐานข้อที่ 9 เด็กมีความสามารถด้านการใช้ภาษาสื่อสาร อยู่ในระดับพอใช้ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79.85 ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงปัญหานี้คิดหาวิธีการที่จะส่งเสริมประสบการณ์ ด้านการใช้ภาษา การแสดงความรู้สึกร่วมด้วยการพูด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการด้านการพูดของ ปริศนา สิริอาษา (2537 : 91 – 96) ได้กล่าวว่า การฝึกพูดจะช่วยให้เด็กเป็นนักพูดที่ดี คือการพูดคุยกับเด็กบ่อยๆ คำพูดต่างๆ ของเด็กอายุ 3 ขวบ มักเป็นคำที่ได้รับมาจากพ่อแม่ และผู้ใกล้ชิด หลังจากนั้นเด็กจึงเริ่มเรียนรู้คำต่างๆ เองดังนั้น การพูดจาของบุคคลที่แวดล้อมเด็กอยู่จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก สอดคล้องกับ เกริก ชื่นพันธ์ (2539) กล่าวว่า นิทานเป็นสื่อที่จะช่วยให้เด็กได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้องเสริมสร้างจินตนาการ รวมถึงการใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหา สร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ ได้โดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ และได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์โดยการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปให้เด็กฟัง ซึ่งประกอบด้วยผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัย ซึ่งทุกปีจะพบปัญหาด้านการใช้ภาษาในการพูดเล่าเรื่องราวของเด็กปฐมวัยอยู่เป็นประจำ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจพร้อมกับที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสามารถ ด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยการให้เด็กฟังนิทานที่ครูเป็นผู้เล่าพร้อมกับวาดรูปประกอบการเล่า

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

3. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป สูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ของเด็กชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตประชากร

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ระยะเวลาในการทดลองจำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันจันทร์ ถึง วันศุกร์ วันละ 60 นาที รวมทั้งสิ้น 20 ครั้ง

4.3 กิจกรรมที่ใช้ในการทดลอง

ใช้กิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป จำนวน 20 เรื่อง

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

4.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ครูเป็นผู้วาดภาพพร้อมกับเล่านิทานประกอบการวาดให้เด็กฟัง ครูกับเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทาน จากนั้นให้เด็กตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานที่ได้ฟัง และ เปิดโอกาสให้เด็กฯ

ช่วยกันเล่านิทาน หลังจากนั้นให้เด็กแต่ละคนวาดภาพเกี่ยวกับนิทาน พร้อมทั้งให้เด็กเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับภาพที่เด็กวาด

5.2 ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง หมายถึง การที่เด็กสามารถพูดหรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้สอดคล้องกับภาพ และ เด็กสามารถพูดเล่าเรื่องเป็นประโยคได้อย่างต่อเนื่อง

5.3 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5 – 6 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยในครั้งนี้ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับดังนี้

6.1 ครูได้วิธีการจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป เพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

6.2 ครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ ในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปเพื่อพัฒนาความสามารถในการสร้างเรื่องราวของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับความสำคัญตามเนื้อหาดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของการพูดเล่าเรื่อง
 - 1.2 ความสำคัญของการพูดเล่าเรื่อง
 - 1.3 ความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
 - 1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษา
 - 1.5 พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย
 - 1.6 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.7 การประเมินความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง
 - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
 - 2.1 ความหมายของนิทาน
 - 2.2 คุณค่าของนิทาน
 - 2.3 ประเภทของนิทาน
 - 2.4 เทคนิคของการเล่านิทาน
 - 2.5 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
 - 2.6 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอน
 - 2.7 วิธีการเล่านิทาน
 - 2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

1.1 ความหมายของการพูดเล่าเรื่อง

การพูดมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น วาทศิลป์ วาทศาสตร์ และวาทวิทยา แต่ความหมายของคำเหล่านี้ก็คือ การศึกษาที่ว่าด้วยการพูดทั้งสิ้น มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายความหมายของการพูดไว้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546 : 797) ให้ความหมายการพูดคือ พฤติกรรมการติดต่อกันระหว่างบุคคล ด้วยการใช้อ้อยคำ น้ำเสียง อากัปกิริยา ท่าทางแวตวา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เกิดความเข้าใจและตอบสนอง ได้การพูดเป็นพื้นฐานที่จะช่วยฝึกทักษะด้านภาษาได้เป็นอย่างดี

นงเยาว์ คลินิกคลาย (2543 : 14) ได้กล่าวว่า การพูดเป็นการสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นโดยใช้น้ำเสียง เพื่อสื่อความหมายไปให้ผู้ฟัง ู้ และ เข้าใจความรู้สึกนึกคิด และความต้องการสำหรับเด็กปฐมวัย การพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารความรู้สึกนึกคิด หรือความต้องการของตนให้ผู้อื่นทราบ

สุภาวดี ศรีวรรณนะ (2542 : 86) ให้ความหมายการพูดคือ พฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคล ด้วยการใช้อ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา อากัปกิริยา ท่าทาง สีหน้า แวตวา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและตอบสนองได้

จุฑา สุกใส (2545 : 17) กล่าวว่า การพูดหมายถึง การแสดงความรู้สึกจากการได้ฟัง และการคิด แล้วสื่อ ออกมาให้ผู้อื่นได้เข้าใจ อาจเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความรู้และประสบการณ์โดยการเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่างๆ ทำงานอย่างต่อเนื่องและประสานกัน คือขบวนการหายใจ ขบวนการเปล่งเสียง ขบวนการแปลเสียงและการกำหนดเสียงเพื่อให้ผู้อื่นฟัง ฟังแล้วเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพูดเล่าเรื่อง หมายถึง การใช้อ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้ง กิริยาท่าทาง เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึกของผู้พูด แล้วสื่อในการถ่ายทอดความรู้ ความคิด และความรู้สึกของผู้พูด ให้ผู้ฟังรับรู้ และเกิดการตอบสนองตาม จุดมุ่งหมายของผู้พูด สำหรับเด็กปฐมวัยการพูดจึงเป็นเครื่องมือ อีกอย่างหนึ่งในการสื่อสาร ความหมาย ความรู้สึก หรือความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นได้รับทราบและเข้าใจ ซึ่งการพูดของเด็กปฐมวัยในการวิจัยนี้ เป็นการพูด เป็นเรื่องราวเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

1.2 ความสำคัญของการพูดเล่าเรื่อง

การพูดเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่ง ที่บุคคลใช้แสดง หรือถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้ผู้อื่นทราบ หรือเข้าใจความรู้สึกนึกคิด หรือความต้องการของตนเอง เด็กปฐมวัยก็ใช้ภาษาพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง การพูดเล่าเรื่องสื่อความรู้สึกนึกคิดหรือเล่าเรื่องราวต่างๆ และประสบการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นทราบ มีนักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายเกี่ยวกับความสำคัญของการพูดเล่าเรื่องไว้ดังต่อไปนี้

สมาพร สามเด็ย (2545 : 19) ได้กล่าวว่า การพูดมีความสำคัญสำหรับมนุษย์เป็นอันมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่ดีที่สุด ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ได้อย่างรวดเร็วกว่าการสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นๆ การพูดเป็นการได้เห็น ได้ทราบถึงความต้องการของผู้พูดต่อผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ทั้งยังได้สร้างความเข้าใจต่อมนุษย์ด้วยกัน เนื่องจากการพูดต้องใช้ระดับเสียงตามสถานการณ์ต่างๆที่เหมาะสมและได้เห็นท่าทางในการพูด

ประมวล ดิฉินสัน (2536 : 131 - 132) กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องบ่งชี้พัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคม คุณประโยชน์ของการพูดคือ การติดต่อสื่อสาร และการได้รับโต้ตอบจากสังคมที่อยู่รอบตนเอง เด็กเกิดมาท่ามกลางการพูดจาของผู้คน จึงเป็นแรงสนับสนุนให้มีความสามารถในการพูดจาเพื่อการเรียนรู้สังคม

วิณี ชิคเชิดวงศ์ (2536 : 192) กล่าวว่า การพูดของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมาก เด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะภาษาและการรู้คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุสิ่งของต่างๆ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถทางการพูดให้กับเด็กได้อย่างดี

บรูเนอร์ (Bruner, 1961 อ้างถึงในวันเพ็ญ คณาวุฒิ 2536 : 58) เชื่อว่าพัฒนาการทางสติปัญญาคือการที่บุคคลจะสามารถใช้คำพูดหรือใช้รูปสัญลักษณ์ใดๆ ก็ตามสื่อความเข้าใจกับตนเองและบุคคลอื่นในสิ่งที่เขาทำไปแล้วหรือกำลังจะทำ และ บรูเนอร์ เชื่อว่า ภาษาจะเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การเรียนการสอนเกิดได้ง่ายขึ้น

สรุปได้ว่า การพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญ เพราะการพูดเป็นการเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย เป็นแสดงออกด้วยคำพูดที่เป็นคำและเป็นประโยค โดยที่เด็กรู้ เข้าใจคำศัพท์รู้และเข้าใจความหมายของภาพและคำ มีความสามารถพูดเล่าเรื่องราวต่างๆ จากภาพเป็นลักษณะการใช้สื่อสารในสังคมและยัง เป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กปฐมวัยอีกด้วย

1.3 ความหมายของความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง

การพูดเป็นความสามารถอย่างหนึ่งที่บุคคลใช้แสดง หรือถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของตนออกมาให้ผู้อื่นทราบ และด้วยภาษาพูดอีกเช่นกัน ที่ช่วยให้ผู้อื่นรับรู้หรือเข้าใจความรู้สึกนึกคิดหรือความต้องการของผู้พูดได้ เด็กปฐมวัยก็ใช้ภาษาพูดเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งสื่อความรู้สึกหรือเล่าเรื่องราวต่างๆ บอกความต้องการ และอธิบายประสบการณ์ของตนเองให้ผู้อื่นทราบ ความหมายของความสามารถในการพูดเล่าเรื่องมีนักการศึกษาได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

พือาเจท์ (Piaget, 1955 อ้างถึงใน ปานตา ใช้เทียมวงศ์ 2535 : 79 - 85) ได้สรุปการใช้ภาษาพูดไว้ 3 รูปแบบ คือ

1. การพูดซ้ำๆ (Repetition) คือ การที่เด็กพูดคำซ้ำๆ กันหลายครั้ง รวมถึงการเลียนแบบคำพูดของผู้อื่นด้วย เด็กอาจคิดว่าคำพูดเหล่านี้เป็นคำที่ตนคิดขึ้นเอง พูดกับตนเองซ้ำๆ อย่างพอดอกพอใจ
2. การพูดคนเดียว (Monologue) คือ การที่เด็กชอบพูดคุยกับตนเองดังๆ อาจจะเล่าเป็นนิยาย หรือสมมติเป็นครู เป็นพ่อเป็นแม่ การพูดลักษณะนี้ไม่เกี่ยวกับสื่อความเข้าใจกับผู้อื่นแต่อย่างใด เป็นการพูดเพื่อความเพลิดเพลินของตนเองเท่านั้น
3. การสื่อความเข้าใจ (Communication) คือ การที่เด็กพยายามทำความเข้าใจกับบุคคลอื่น และใช้ภาษาเป็นสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการอธิบาย ชักถาม วิจารณ์ ลักษณะการพูดในขั้นนี้แสดงถึงวิวัฒนาการทางด้านความคิด การพูด และการใช้ภาษาที่สูงขึ้น และการพูดที่มีลักษณะด้านสังคม ได้แก่

3.1 การเล่าเรื่องราวของตนให้ผู้อื่นรู้ เป็นการพยายามแลกเปลี่ยนความเข้าใจกับผู้ฟัง กล่าวคือเมื่อพูดแล้วก็ต้องการให้มีคนฟัง ซึ่งเป็นการนำไปสู่การสนทนาต่อไป

3.2 การแสดงความคิดเห็นหรือวิจารณ์เป็นการแสดงความคิดเห็นในการทำงานหรือการกระทำของผู้อื่น หรือใช้วิธีพูดให้ใครคนหนึ่งหรือหลายๆคนฟัง และแสดงว่าตนเองเหนือกว่าผู้ที่ตนวิจารณ์ เช่น “ไม่เห็นเก่งเลย กินข้าวก็หกด้วย”

3.3 การออกคำสั่ง / การแสดงความต้องการ ขอร้อง หรือขู่ เช่น เด็กสองคนเล่นคนหนึ่งพูดว่า “ห้ามเล่นรถคันนี้ ห้ามจับ”

3.4 การถามและการตอบ เป็นการรู้จักถามและรู้จักตอบ เด็กเล็กๆไม่ค่อยเอาใจใส่กับคำตอบมากนัก หรือถามแล้วก็ไม่ค่อยฟังคำตอบ หรือบางทีมีผู้ถาม เด็กก็ไม่ยอมตอบเสียเฉยๆ ต้องให้พ่อแม่หรือครูตอบแทน หรือพูดนำในการตอบ โดยมากเด็กอายุ 3-5 ขวบ มักเป็นเช่นนี้

สรุปได้ว่าความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย เป็นการแสดงออกด้วยคำพูดที่เป็นคำและเป็นประโยคที่เด็กเข้าใจคำศัพท์ รู้เข้าใจความหมายของภาพและคำ สามารถพูดแสดงความต้องการกับผู้อื่นให้รับรู้ได้ สามารถพูดแสดงความคิดเห็น สามารถเล่าเรื่องราวต่างๆ และรู้จักการใช้คำถาม การตอบคำถาม เป็นลักษณะการพูดที่ใช้สื่อสารในสังคมได้

1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษา

นักจิตวิทยาและนักภาษาศาสตร์สามารถสรุปกลุ่มของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาษาออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ได้แก่ กลุ่มทฤษฎีทางพฤติกรรม และกลุ่มทฤษฎีก่อกำเนิด สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2537 : 211) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มทฤษฎีทางพฤติกรรม (Behavioristic Theories)

นักจิตวิทยาในกลุ่มนี้เชื่อว่า ภาษานั้นเป็นพฤติกรรมในลักษณะหนึ่ง ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาจึงมีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียนรู้พฤติกรรมอื่น ๆ นั่นคือเด็กจะเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของสิ่งเร้าที่อยู่รอบๆตัวเขากับการตอบสนอง ถ้าการตอบสนองใดได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมนั้นจะเกิดบ่อยครั้งขึ้น จนในที่สุดจะกลายเป็นนิสัย ดังนั้นถ้าการสนองตอบทางภาษาของเด็กได้รับการเสริมแรงเด็กก็จะใช้ภาษาบ่อยครั้งขึ้นทำให้พัฒนาการทางภาษาดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและได้รับการเสริมแรงจากบุคคลรอบข้าง ผู้นำทฤษฎีทางพฤติกรรมที่พยายามอธิบายถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก ได้แก่ บีเอฟ สกินเนอร์ (B.F.Skinner)

ซึ่งแบนดูรา (Bandurai) ได้ขยายแนวคิดของพฤติกรรมนิยมออกไปโดยให้ครอบคลุมปัจจัยทางปัญญาด้วย เนื่องจากความเชื่อที่ว่า พฤติกรรมของคนส่วนใหญ่นั้นเกิดจากการลอกเลียนแบบ ภาษาก็เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆ เด็กจะเลียนแบบจากสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่

2. กลุ่มทฤษฎีก่อกำเนิด (Generative Theories) กลุ่มทฤษฎีนี้แบ่งออกเป็น 2 พวกได้แก่

2.1 ปัจจัยที่มีมาแต่กำเนิด โดยมีความเชื่อว่าคนเราเกิดมาพร้อมกับปัจจัยชนิดหนึ่งที่ทำให้คนเราเรียนรู้ภาษาได้อย่างเป็นระบบและกลไกนี้มีลักษณะเป็นสากล คือ ทุกคนไม่ว่าชาติใด ภาษาใด ก็จะมีเหมือนกันและทำหน้าที่เช่นเดียวกัน กลไกดังกล่าวนี้จะทำให้คนเราสามารถจัดระบบของภาษาได้ ซึ่งชอมสกี๊ เรียกกกลไกที่มีมาแต่กำเนิดนี้ว่า กลไกการเรียนรู้ภาษาหรือ LAD (Langquaque Acquisition Device) ซึ่ง LAD นี้มีคุณสมบัติ 4 ประการด้วยกันคือ

- 1) เป็นกลไกที่สามารถแยกเสียงต่างๆจากสภาพแวดล้อมได้

2) เป็นกลไกที่สามารถจัดลักษณะของภาษาออกเป็นกลุ่มๆ เพื่อที่จะได้รับการปรับปรุงได้ในอนาคต

3) เป็นกลไกที่สามารถทำให้คนเราสามารถรู้ได้ว่าระบบของภาษาใดใช้ได้และระบบภาษาใดใช้ไม่ได้

4) เป็นกลไกที่จะประเมินพัฒนาการของระบบภาษาอย่างต่อเนื่อง จากแนวคิดนี้เองทำให้เรารู้ว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กมีลักษณะเป็นระบบที่ชัดเจน โดยที่เด็กจะเริ่มสร้างสมมติฐานจากประสบการณ์ของเขาและจากนั้นจะทดลองสมมติฐานเพื่อที่ว่าจะได้พัฒนาปรับปรุงหรือยกเลิกสมมติฐานนั้นๆ เด็กจะได้ไม่เรียนรู้ภาษาแบบลองผิดลองถูก

2.2 พวกที่เน้นพัฒนาการทางจิตใจ มีความเชื่อว่าการเรียนรู้ทางภาษาจะต้องมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจำ การรับรู้ ความหมาย และอารมณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันภายในจิตใจของเด็ก และปัจจัยเหล่านี้จำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจ ไม่เช่นนั้นจะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร อย่างเช่นการที่เด็กพูดว่า “แม่ร้องเท้า” อาจมีความหมายอย่างน้อยที่สุด 3 ลักษณะต่างกัน คือ แม่ใส่รองเท้า (บุคคลกับการกระทำ) แม่เห็นรองเท้า (บุคคลกับวัตถุ) หรือรองเท้าของแม่ (บุคคลกับการเป็นเจ้าของ) เป็นต้น ดังนั้น การเรียนรู้ภาษา จึงไม่ใช่การเรียนรู้หลักไวยากรณ์แต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องเรียนรู้ความหมายและความเกี่ยวข้องของความรู้สึกด้วย

ศรียา และ ประภัสสร นิยมธรรม (2541: 27-30) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษาและการพูดไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเสริมกำลัง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rheingold) และคณะพบว่าเด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อให้รางวัลหรือเสริมกำลัง วินิทซ์ (Winitz) ได้อธิบายถึงการที่เด็กเกิดการรับรู้ ในระยะการเล่นเสียงตอนต้นๆ ว่าเป็นการกระทำตามธรรมชาติของมนุษย์ ในการที่จะมีจุดหมายปลายทางตัวอย่างเช่น เมื่อเด็กหิวก็เคลื่อนไหวกิน ซึ่งจุดหมายปลายทางคือการดูดและการกิน ต่อมาเมื่อโตขึ้นก็อาจใช้วิธีทำเสียงอ้อแอ้ โดยหวังว่าแม่จะเข้ามาหาและเล่นเสียงคุยตามไปด้วย

2. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ในบางครั้ง เด็กจะพูดคำที่ไม่เคยพูดหรือไม่เคยถูกสอนให้พูดมาก่อนเลย แม้แต่ในระยะเล่นเสียงก็ได้เปลี่ยนแปลงเสียงที่คล้ายกับคำนั้น จึงสงสัยว่าเด็กเรียนรู้ได้อย่างไร ทฤษฎีนี้ให้คำตอบในแง่ซึ่งลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้า

เวลาเราพูดด้วย ทำนองเดียวกับเด็กหุคิง การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังพูดซ้ำด้วยตนเองหรือหัดแปลงเสียงโดยใช้อ่านริมฝีปากแล้วจึงเรียนรู้คำ

3. ทฤษฎีสภาวะติดตัวมาแต่กำเนิด (Innateness Theory) ซอมสกี (Chomsky) นักภาษาศาสตร์อเมริกันผู้คิดทฤษฎีนี้เขาอธิบายว่า เด็กทุกคนเกิดมาพร้อมกับเครื่องมือในการเรียนรู้ภาษา (Language Acquisition Devic) ซึ่งเรียกว่า แอล เอ ดี (L.A.D.) เครื่องมือนี้จะเป็นฝ่ายรับข้อมูลทางภาษา ซึ่งมาจากประโยคต่างๆ เด็กก็จะเกิดการเรียนรู้กฎต่างๆ ทางไวยากรณ์ที่มีใช้ในภาษา กฎทางไวยากรณ์ต่างๆ นี้ก็คือความรู้ในภาษา (Competence)

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ (Interaction Theory) ได้มีนักสังคมวิทยาภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยากลุ่มหนึ่งเสนอขึ้น โดยกล่าวว่า คนเราเกิดมานั้นจะต้องมีบางสิ่งบางอย่างติดตัวมาทำให้คนคิดไปจากสัตว์อื่น แต่ ไม่ใช่ แอล เอ ดี สิ่งนั้นคือ ความสามารถในการเรียนภาษา (Language Capacity) และความรู้เกี่ยวกับโลก (Cognitive Knowledges)

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Luck) ซึ่งธอร์น ใต้ (Thondike) เป็นผู้คิด โดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นอยู่นั้นเสียงมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมายในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้รางวัลในทันทีด้วยวิธีนี้เด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาไปเรื่อย

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) ของอิริค เลนเนเบอร์ก (Eric Lenneberg) เชื่อว่า พัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ก็เกิดจากการที่คนสามารถถ่ายทอดภาษากันได้

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) จอห์น คอลลาร์ด (John Dollard) และนีล มิลเลอร์ (Neel Miller) เป็นผู้คิดตั้งทฤษฎีนี้ โดยอ้างเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของเด็กว่าภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อสนองความต้องการของลูกจะเป็นเหตุให้เกิดภาษาพูดแก่ลูก

จากการศึกษาทฤษฎี กระบวนการการเรียนรู้ภาษาดังกล่าวมาจะเห็นได้ว่า พัฒนาการทางภาษาหรือการพูดของเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนามาเป็นลำดับขั้น เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้หลายรูปแบบแตกต่างกันไปและการเรียนรู้นั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ทางสังคม เช่น สิ่งแวดล้อม ตัวเด็กเองตลอดจนปฏิริยาตอบสนองจากสิ่งเร้า โดยกระบวนการเรียนรู้เริ่มอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ มีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ และบุคคลใกล้เคียง ในลักษณะการเลียนแบบหรือการปฏิบัติแบบลองผิดลองถูก และเมื่อเด็กได้รับการเสริมแรงก็จะเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากการเรียนรู้นั้นเป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่ เข้ากับความรู้เดิม ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษา หรือพัฒนาการทางการพูดได้ดียิ่งขึ้น

1.5 พัฒนาการทางภาษาพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการทางการพูดก็เหมือนกับพัฒนาการด้านต่างๆคือ เป็นกระบวนการต่อเนื่องพัฒนาการทางการพูดของเด็กแต่ละคนจะมีแบบแผนของการพัฒนาไม่แตกต่างกัน จะมีลำดับขั้นตอนของความเจริญงอกงามเหมือนกันแต่อัตราและประสิทธิภาพของการพัฒนาการนั้น อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ความสามารถที่มีอยู่เดิม ความถนัด และความสนใจของเด็ก

ซิทนิค และคณะ (Sitnick and other, 1960 : 69 อ้างถึงใน ลออ ชูติกร 2524 : 95) อธิบายขั้นตอนของภาษาพูดของเด็ก โดยแบ่งขั้นพัฒนาการออกเป็น 7 ขั้นคือ

1. การทำเสียงในคอ
2. การทำเสียงอ้อแอ้ เชื่อมโยงเสียงพยัญชนะและสระ
3. การเลียนเสียง
4. การพูดเป็นคำเดี่ยว
5. การใช้ระดับหรือน้ำหนักของเสียง
6. การพูดเฉพาะคำบางคำในประโยค
7. การพูดเป็นประโยค

จากขั้นพัฒนาการของซิทนิคและคณะดังกล่าว อธิบายได้ดังนี้

1. การทำเสียงในคอ เป็นเสียงที่เด็กเปล่งออกมาในระยะแรกสุดนอกเหนือจากเสียงร้องไห้ที่แสดงความต้องการหรือไม่ต้องการสิ่งต่างๆเสียงในลำคอเด็กทารกเปล่งออกมาในระยะนี้ จะเป็นเสียงสระ อา อุ เอ อือ ฯลฯ แต่เป็นเสียงที่เกิดขึ้นอย่างไม่มีจุดหมาย

2. การทำเสียงอ้อแอ้เชื่อมโยงพยัญชนะกับสระ เป็นขั้นที่เด็กเริ่มใช้อวัยวะส่วนอื่นในปากช่วยให้เกิดเสียง นอกไปจากการทำเสียงผ่านลำคอเพียงอย่างเดียวอย่างในระยะแรก การใช้ริมฝีปากกักคั้นลมก่อนที่จะพุ่งลมพร้อมปล่อยเสียง หรือการใช้ลิ้นดันที่ปุ่มเหงือกก่อนพุ่งลมออกพร้อมกับการเปล่งเสียง ทำให้เด็กสามารถเปล่งเสียงซ้ำกันในตอนแรก เช่น ป่าป่า ดาดา เมะเมะ จ๊ะจ๊ะ บายบาย ฯลฯ ต่อมาจึงเริ่มเปล่งเสียงที่ไม่ซ้ำเช่น จ๊ะเอ๋ อากือ หรือ อือ ป่า ฯลฯ ขั้นนี้ถือเป็นขั้นสำคัญมากในการหัดพูดภาษาของเด็กเพราะจากขั้นนี้เด็กจะพัฒนาการพูดเป็นคำๆ ได้ต่อไป

3. การเลียนเสียงเมื่อเด็กรับรู้เสียงต่างๆ ที่ได้ยิน โดยเฉพาะเสียงพูดของผู้ใกล้ชิด เด็กจะเริ่มเลียนเสียงที่ได้ยินนั้น การเลียนเสียงในระยะนี้เป็นการเลียนเสียงทั้งที่เด็กเข้าใจความหมายและไม่เข้าใจความหมาย เพราะจากการเลียนเสียงนี้เองถ้าได้รับแรงเสริมหรือการปรุงแต่งที่เหมาะสมจะช่วยให้เด็กสามารถออกเสียงคำต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง (การปรุงแต่งในที่นี้คือ

การแก้ไขเสียงที่ต้องการให้เด็กพูดใหม่ และให้แรงเสริมทุกครั้งที่เด็กออกเสียงใกล้เคียงมากขึ้น จนในที่สุดสามารถออกเสียงได้เป็นเสียงเดียวกับเสียงที่ต้องการ)

4. การพูดเป็นคำเดี่ยวๆ เมื่อเด็กเข้าใจความหมายของคำ และสามารถเปล่งเสียงเป็นคำแสดงความต้องการของตนได้ ถือว่าเป็นการเริ่มใช้ภาษาเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็กได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามในขั้นนี้เด็กต้องใช้ภาษาท่าทางในการประกอบคำที่ใช้พูดด้วย เช่น ขณะที่เด็กอยู่ในอ้อมแขนของคนเลี้ยง พอเด็กเห็นแม่เดินมาจะเรียก “แม่” พร้อมทั้งยื่นแขนไปข้างหน้า ใช้สายตาวิงวอนไปยังแม่และเดินออกจากแขนของคนเลี้ยง เพื่อสื่อความหมายให้รู้ว่าเด็กต้องการให้แม่มารอุ้ม เป็นต้น

5. การใช้ระดับหรือน้ำหนักของเสียงบอกความต้องการ จากคำๆ เดียว เด็กจะใช้ภาษาท่าทางประกอบกับการใช้น้ำเสียง หรือน้ำหนักของเสียงบอกความต้องการแตกต่างกัน เช่น คำว่า “เอา” ปกติเมื่อเด็กพูดคำนี้จะพยักหน้าประกอบ เพื่อสื่อความให้รู้ว่าตนต้องการจะได้สิ่งหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม เมื่อเด็กไม่ต้องการสิ่งนั้นเด็กอาจพูดคำเดิมเพียงแต่ยกระดับเสียงของคำให้สูงขึ้น ทิ้งน้ำหนักของเสียงให้มากขึ้น และส่ายหน้าประกอบเป็น “เฮ้” เป็นการสื่อความหมายขณะที่ไม่ต้องการสิ่งนั้น หรือเมื่อเด็กมีของอย่างหนึ่งอยู่ พอมีคนมาขอโดยถามว่า “ขอได้ไหม” เด็กจะพยักหน้าและพูดว่า “ได้” ถ้าจะให้ และจะส่ายหน้าเสียงหนักไปที่คำเดิมโดยลากเสียงให้ยาวขึ้นและยกระดับเสียงให้สูงขึ้นเล็กน้อย “ค้าย” เพื่อแสดงว่าไม่ให้

6. การพูดเฉพาะคำบางคำในประโยคเพื่อสื่อความหมายเป็นประโยค เป็นการพัฒนาการพูดของเด็กอีกขั้นหนึ่ง นั่นคือเด็กเริ่มเข้าใจและสามารถใช้ภาษาพูดสื่อความหมายได้มากขึ้น เพียงแต่การเรียงคำต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในประโยคนั้นเด็กยังทำได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นการพูดของเด็กในขั้นนี้จึงเป็นการพูดเฉพาะคำบางคำในประโยค เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายโดยเว้นคำอื่นที่ไม่สำคัญในประโยคไปเสีย เช่น พูดว่า “เที่ยวพ่อ” หมายถึง “หนูต้องการไปเที่ยวกับพ่อ” พูดว่า “พ่อเท้า” หมายถึง “คุณพ่อครับ ไส้รองเท้าครับ” หรือ “พ่อครับ ผมเอารองเท้ามาให้พ่อครับ” หรือ “พ่อครับผมจะใส่รองเท้าครับ” ซึ่งหมายถึงอะไรจริงๆ นั้นต้องพิจารณาภาษาท่าทางที่เด็กใช้ประกอบคำพูดด้วย คือ ถ้าชี้ไปที่รองเท้าของพ่อ ก็หมายถึงประโยคแรก ถ้าหยิบรองเท้ามาให้จะหมายถึงประโยคที่สอง และถ้าชี้ไปที่รองเท้าของเด็กก็หมายถึงประโยคที่สาม

7. การพูดเป็นประโยค การพูดเป็นประโยคของเด็กในระยะแรกจะเป็นประโยคสั้นๆ ทีละประโยคและไม่มีการใช้คำเชื่อมระหว่างประโยคจนเมื่อสามารถเข้าใจภาษาได้มากขึ้น จึงจะพูดประโยคยาวๆ ได้ และในที่สุดก็สามารถเป็นเรื่องราวหรือเล่าสิ่งพบเห็น ตลอดจนแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาเป็นภาษาพูดได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่

โลแกนและโลแกน (Logan & Logan, 1974 อ้างถึงใน เขาวพา เศษะคุปต์ 2528 : 40) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 7 ขั้น ดังนี้

1. ระยะเวลาปะปะ (random stage หรือ prelinguistic stage) อายุแรกเกิดถึง 6 เดือน เด็กจะเปล่งเสียงต่างๆ ที่ยังไม่มี ความหมาย การเปล่งเสียงเพื่อบอกความต้องการและเมื่อได้รับการตอบสนองจะรู้สึกพอใจ เมื่ออายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียง อ้อแอ้ เริ่มเปล่งเสียงต่างๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ดีของการสนับสนุน ให้เด็กพัฒนาการพูด

2. ระยะเวลาแยกแยะ (jargon stage) อายุ 5 เดือนถึง 1 ปี เด็กสามารถแยกแยะเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน และรู้สึกพอใจที่ได้ส่งเสียง ถ้าเสียงใดที่เปล่งออกมาได้รับการตอบสนองทางบวกก็เปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก

3. ระยะเวลาเลียนแบบ (imitation stage) อายุ 1 – 2 ขวบ เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่างๆ ที่ได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ซัด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มี ความหมายจะค่อยๆ หายไป เด็กเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนอง นับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มขึ้นจากระยะนี้ อย่างแท้จริง

4. ระยะเวลาขยาย (stage of expansion) อายุ 2 – 4 ขวบ เด็กเริ่มหัดพูด เริ่มจากการ หัดเรียกชื่อสัตว์ คน และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เริ่มเข้าใจการใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย ซึ่งในวัยต่างๆ เด็กสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำ โดยสามารถใช้คำนามได้ 20%

อายุ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่างๆ รู้จักใช้คำเติมหน้า และลงท้ายอย่าง ที่ผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะเวลาโครงสร้าง (structure stage) อายุ 4 – 5 ขวบเด็กพัฒนาความสามารถในการรับรู้ ในการสังเกต สนุกกับการเล่นคำ และรู้จักคิดคำ ประโยค โดยอาศัยการผูกจากคำ วลี และประโยคที่ได้ยินคนอื่น ๆ พูด เริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำ และหาความหมายของคำและ วลี โดยเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียง เล่นเกมกับเพื่อนๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะเวลาตอบสนอง (responding stage) อายุ 5 – 6 ปี ระยะนี้ความสามารถในการ คิด และพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เริ่มพัฒนาภาษาไปสู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษากับสิ่งต่างๆ รอบตัว พัฒนาการทางภาษาจะเริ่มขึ้นเมื่อเข้าเรียนในชั้นอนุบาล เริ่มใช้ ไวยากรณ์อย่างง่าย ภาษาที่ใช้สื่อความหมายเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

สติปัญญาของพือาเจท์ กล่าวคือ ชั้นประสาทสัมผัสเด็กจะใช้คำพูดคำเดียวแทนประโยคทั้งประโยคความหมายของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำพูด เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่า พ่ออยู่ไหน เมื่ออายุ 2-7 ปี หรือขั้นก่อนปฏิบัติการ เด็กจะแยกคำออกจากประโยค พร้อมกับใส่ความหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึงสถานที่ พ่อแม่ และตัวเองอาศัยอยู่ เด็กเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจนหรือความยืดหยุ่นของภาษาแต่เด็กจะเข้าใจก็ต่อเมื่อประสบการณ์รูปธรรมเท่านั้น เมื่ออายุ 7-11 ปี เป็นขั้นปฏิบัติการรูปธรรม เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ยังมีประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่เด็กอาจอธิบายคำว่า บ้าน หมายถึงสถานที่สำหรับนอน รับประทานอาหาร และเพื่อให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (pragmatic) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายไปอยู่ที่ใหม่ ก็จะรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิด โดยเริ่มจากการทดลองหัดเล่นกับเสียง การพูดทีละคำ พัฒนาไปจนถึงการใช้คำอย่างมีความหมาย ใช้ประโยคยาวขึ้น และสามารถใช้ประโยค ที่มีโครงสร้างไวยากรณ์ที่สลับซับซ้อน และมีความหมายเพื่อใช้ในการเล่าเรื่องและสื่อความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการของตนให้ผู้อื่นทราบ

1.6 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย

การจัดประสบการณ์ทางภาษา เป็นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องไม่แยกส่วน และในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยมีข้อคิดเตือนใจในเรื่องต่อไปนี้คือ (กรมวิชาการ 2540 : 123 - 124) โดยมีผู้ที่เกี่ยวข้องที่ เช่น บทบาทครู บทบาทเด็ก และ กิจกรรมส่งเสริมการพูดหรือกิจกรรมทางภาษา มีรายละเอียดดังนี้

1. บทบาทครูในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดของเด็กปฐมวัย

ครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมอย่างยิ่ง เพราะต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ควบคุมอารมณ์ ไม่ดุเด็กที่ไม่ร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะเด็กที่ยังไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออกความคิดเห็น ไม่กล้าเล่าเรื่อง ครูต้องให้กำลังใจ ใช้คำถามกระตุ้น ชั่วๆ ไม่จับบังคับเป็นอันขาดเพราะจะทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ในการส่งเสริมพัฒนาการพูดเล่าเรื่องของเด็กควรมีเทคนิคในการจัดกิจกรรมดังนี้

1.1 เป็นแบบอย่างที่ดีในการฟัง และ พูด

1.2 เป็นผู้มีบทบาทในการสร้างเจตคติที่ดีต่อการใช้คำพูดของเด็ก

- 1.3 ไม่วิพากษ์วิจารณ์การใช้คำพูดของเด็กจนเด็กหมดกำลังใจ
- 1.4 ชื่นชมต่อความพยายามในการใช้คำพูดของเด็ก
- 1.5 ไม่ละเลยคำถามของเด็ก
- 1.6 พยายามตอบคำถามทุกคำถามด้วยภาษาที่เด็กเข้าใจ
- 1.7 ให้ความช่วยเหลือแก่เด็กเมื่อเด็กต้องการ ไม่มีการขู่ขู่ให้เด็กเรียนรู้
- 1.8 อ่านหนังสือให้เด็กฟังอย่างสนุกสนานอยู่เสมอ
- 1.9 ใช้คำถามนำเพื่อกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมในการมองและคาดคะเน

เรื่องราว

- 1.10 บรรยากาศสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ต้องแจ่มใส ร่าเริง การดำเนินกิจกรรมต้องไม่เครียด
- 1.11 ต้องมีความรักความผูกพันระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก
- 1.12 ต้องคำนึงถึงช่วงความสนใจเพราะเด็กวัยนี้มีช่วงความสนใจเพียง 15 – 20 นาทีเท่านั้น
- 1.13 ต้องสร้างข้อตกลงร่วมกับเด็กในการฟังและการพูด
- 1.14 จัดที่นั่งอย่างเหมาะสมจะช่วยให้เด็กมีความสนใจดีขึ้น การจัดที่นั่งให้เด็กในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ส่วนมากจะ让孩子นั่งเป็นรูปตัว U การจัดที่นั่งลักษณะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็ก
 - 14.1 เด็กมีความรู้สึกอบอุ่นเนื่องจากได้ใกล้ชิดครู
 - 14.2 เด็กจะไม่บังกัน ครูและเด็กเห็นหน้ากันทุกคน
 - 14.3 เด็กมองเห็นสื่อและตัวครูได้ทั่วถึง ที่สำคัญถ้าเด็กนั่งพื้นครูก็ควรนั่งพื้นหากเด็กนั่งเก้าอี้ครูก็ควรนั่งเก้าอี้ด้วยทั้ง 2 วิธีมีข้อดีและข้อเสียต่างกันคือ
 - 1) การนั่งกับพื้นเด็กจะมีสมาธิสั้น บางครั้งอาจนอนกิ้งกือไม่อยู่นิ่งแต่การเคลื่อนย้ายในการทำกิจกรรมสะดวก
 - 2) การนั่งบนเก้าอี้ เด็กจะมีระเบียบและสะดวกในการควบคุม แต่การเคลื่อนย้ายในการทำกิจกรรมไม่ค่อยสะดวก ดังนั้นจึงควรปรับตามความเหมาะสม นอกจากนี้ในการพัฒนาการพูดเล่าเรื่องของเด็กต้องมีเทคนิค ในการใช้คำถามเพราะคำถามที่ดีมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กระดับปฐมวัย ทั้งยังเป็นวิธีง่ายๆ ในการรู้จักเด็ก รู้ระดับพัฒนาการของเด็ก โดยคำถามจะไปช่วยทำให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ หาเหตุผล แก้ปัญหา ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ คำถามที่เด็กต้องคิดค้นวิธีแก้ปัญหาทำให้เด็กอยากรู้อยากเห็นเพิ่มขึ้น ทำให้มีการปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างครูกับเด็ก เด็กกับเด็ก คำถามที่ตอบได้หลากหลายจะสร้าง

ความมั่นใจ ความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน และทำให้เกิดการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการพูดและสติปัญญาอีกด้วย

2. บทบาทของเด็ก

ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่จะให้ประสบความสำเร็จนั้น นอกจากครูมีบทบาทสำคัญแล้ว เด็กก็ต้องมีบทบาทที่สำคัญเช่นกัน คือ

- 2.1 มีมารยาทในการฟังและพูด
- 2.2 ใช้ทักษะการสังเกต
- 2.3 รับผิดชอบในการปฏิบัติตามข้อตกลง
- 2.4 กล้าแสดงออก
- 2.5 ฝึกทักษะกระบวนการคิดพื้นฐาน
- 2.6 มีสมาธิในการฟัง
- 2.7 มีความอยากรู้อยากเห็น
- 2.8 มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

สรุปได้ว่า ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย หรือ กิจกรรมทางภาษา เป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างมีสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องไม่แยกส่วน และในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยนั้น หากครูและเด็กได้ปฏิบัติตามบทบาทของตน กิจกรรมการพูดเล่าเรื่องก็จะประสบความสำเร็จตามความคาดหมาย

3. กิจกรรมส่งเสริมการพูดหรือกิจกรรมทางภาษา

กิจกรรมส่งเสริมการพูดหรือกิจกรรมทางภาษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการทางภาษานั้น มีนักการศึกษาได้ให้ข้อคิดเห็นไว้หลายแนวทางดังต่อไปนี้

กรณีการ์ พวงเกษม (2533) ได้กล่าวว่า กิจกรรมทางภาษา คือกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกให้ผู้เรียนเกิดความสามารถใน การใช้ภาษาอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งในการเรียนการสอน ครูจะต้องพยายามเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้แสดงออก โดยลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดและให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สัมพันธ์กับการคิด

ราศี ทองสวัสดิ์ (2533: 32 – 33 อ้างถึงใน ฌพักรชญาธิ์ สุวรรณเนตร 2546 : 38) ได้กล่าวว่า การเล่าเรื่องสนทนาของเด็ก สามารถพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์

สังคม สติปัญญา และ ภาษา การที่เด็กได้พูดคุย สนทนากันเป็นเรื่องที่ต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาได้เป็นอย่างดี

จุฬารัตน์ อินุพัฒน์ (2543 : 14) ได้กล่าวว่าเด็กอายุ 4-5 ปี จะเป็นระยะที่พัฒนาการทางการพูดเป็นไปอย่างรวดเร็ว รู้จักคำมากขึ้น สามารถเลือกคำที่มีความหมายมาใช้ได้อย่างเหมาะสม รู้จักฟัง เข้าใจ และทำตามคำสั่งได้สนใจการฝึกอ่าน สนใจคำใหม่ และซักถามความหมายของคำอยู่เสมอ สามารถร้องเพลงสั้นๆ ได้ ชอบเล่าเรื่องและลำดับความได้ตั้งแต่ต้นจนจบ ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมภาษาพูดให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องก็คือ ให้เด็กทุกคนได้มีโอกาส ในการฝึกพูด ฝึกการฟัง และฝึกการอ่าน ตลอดจนให้เด็กได้ลำดับเรื่องราวหลังจากที่เล่าให้ฟังแล้ว เพื่อเป็นการฝึกความจำ ความเข้าใจคำศัพท์ ความหมายของคำและเรื่องราวต่างๆ ได้

สรุปได้ว่า การส่งเสริมภาษาพูดให้กับเด็กปฐมวัยนั้นสามารถทำได้หลายวิธีสำคัญ โดยต้องอาศัยแบบอย่างเป็นสิ่งสำคัญ และ สื่อ กิจกรรมที่ใช้ประสบการณ์ หรือสิ่งเร้าที่จะใช้ในการส่งเสริมภาษาให้กับเด็ก กระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดแปลกใหม่ในการเล่าเรื่อง โดยเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการแสดงออกเพื่อพัฒนาทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ให้สัมพันธ์กับการคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.7 การประเมินความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง

การประเมิน หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่สร้างขึ้นหรือกำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

ทั้งนี้ การประเมินพัฒนาการด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งหนึ่งที่ควรเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์เด็กปฐมวัย แนวทางการประเมินพัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัย และวิธีการประเมินพัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

1.7.1 แนวทางการประเมินพัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง

แนวทางการประเมินพัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง (Tompkins, 1997 : 440) มีรายละเอียดดังนี้

1) ใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ครูต้องศึกษาพัฒนาการด้านการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ของเด็กนำหัวข้อเหล่านี้มาสร้างตัวบ่งชี้ (indicators) ในเครื่องมือการประเมินกล่าวคือตัวบ่งชี้ในเครื่องมือการประเมินพัฒนาการภาษา ต้องสอดคล้องกับพัฒนาการภาษา และธรรมชาติการเรียนรู้ภาษา ของเด็ก

2) ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลาย การประเมินพัฒนาการภาษาของเด็กปฐมวัย ควรมีการประเมินแบบไม่เป็นทางการ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินที่เหมาะสม คือการสังเกตและการสนทนากับเด็ก แล้วบันทึกอย่างเป็นระบบ วิธีบันทึกอาจใช้วิธีการสำรวจรายการ การจดบันทึกพฤติกรรม ในแบบบันทึกคำพูด แบบสัมภาษณ์ หรือมาตราประเมินค่า อาจใช้วิธีการบันทึกวีดิทัศน์ บันทึกเสียง เก็บตัวอย่างงาน หรือใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ทั้งนี้ ครูควรเรียนรู้วิธีใช้เครื่องมือแต่ละประเภท และ เลือกใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้สะท้อนการเรียนรู้ภาษาของเด็กอย่างแท้จริง

3) บูรณาการการสอนกับการประเมินการประเมินพัฒนาการทางภาษา ครูควรบันทึกสิ่งที่เด็กสามารถทำได้ เพื่อเป็นการประเมินความก้าวหน้าของเด็ก

สรุปแนวทางการประเมินด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยตามสภาพจริง มีกระบวนการประเมินวัดความสามารถโดย การออกแบบเครื่องมือ การใช้เครื่องมือในการประเมิน วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คือการสังเกตและการสนทนากับเด็ก ใช้แบบบันทึกคำพูด บันทึกอย่างเป็นระบบ นำมาใช้ในการประเมินด้านการพูดเล่าเรื่อง เพื่อพัฒนาด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยให้บรรลุ เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน

1.7.2 วิธีการประเมินพัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัย

ในการประเมิน ควรใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสม ซึ่งมีหลายวิธี ดังต่อไปนี้

1) การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม/คำพูดของเด็ก ครูควรใช้เวลาในการสังเกตและเฝ้าดูการใช้ภาษาของเด็ก “กระบวนการสังเกตพฤติกรรม” เป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เพราะสามารถประเมินได้ครอบคลุม และ ต่อเนื่อง และเป็นกระบวนการ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต ควรมีการบันทึกข้อมูล แบบบันทึกข้อมูลอาจเป็นการบันทึกพฤติกรรมใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมเด็ก แบบบันทึกรายวันใช้บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และแบบสำรวจรายการใช้ในการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล

2) การสนทนา อาจใช้เป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มเพื่อแสดงความสามารถในการแสดงความคิดเห็นและพัฒนาการทางด้านภาษาในการพูดของเด็ก

สรุปการประเมินถือเป็นส่วนหนึ่ง ที่ครูควรมีการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลกับการจัดประสบการณ์ กำหนดเวลา แนวทางที่ชัดเจน และจดบันทึกไว้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก การประเมินช่วยให้ครูทราบพัฒนาการของเด็ก เข้าใจเด็กและรู้ว่าควรทำอย่างไรจึงจะสามารถส่งเสริมพัฒนาการให้เด็กได้

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพูดของเด็กปฐมวัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยมีดังต่อไปนี้

อุบล เวียงสมุทร (2540 : 63 - 75) ได้ศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษาไทยกลาง ควบคู่กับภาษาถิ่นของเด็กปฐมวัย โดยศึกษากับเด็กอายุ 5 – 6 ปี ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น มีความพร้อมทางภาษาแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี แซ่ลิ้ม (2548: 49) ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการใช้โทรทัศน์จำลองเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างอายุ 4-5 ปี ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการใช้โทรทัศน์จำลองสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การพูดเล่าเรื่องในเด็กปฐมวัยนั้น จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการติดต่อสื่อสาร สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน และการทำงานในอนาคตของเด็กจะมีความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง เพราะ การพูดเป็นการถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึกออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ สามารถพูดเล่าเรื่องได้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนช่วยส่งเสริมสนับสนุน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาทุกๆ ด้าน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้คือ

2.1 ความหมายของนิทาน

มีผู้ให้ความหมายแตกต่างกันของนิทาน เช่น เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่ สมัยโบราณ เป็นการผูกเรื่องขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน ความหมายของนิทานมี นักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้อธิบายความหมายของนิทานไว้ดังนี้

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 55) ได้ กล่าวว่า นิทาน หมายถึง การเล่าเรื่องให้เด็กฟังและสนทนาโต้ตอบ อภิปราย ชักถาม แสดงความคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบเรื่องราวหรือประสบการณ์รอบตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า

ไวโต มาศจรัส (2539 : 11) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า หมายถึง เรื่องที่เล่าสืบสานต่อกันมา ถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในหลายๆอย่างของมนุษย์

เกริก ยूनพันธ์ (2539 : 9) กล่าวว่านิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา ตั้งแต่สมัยโบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้นเพื่อให้ผู้ฟังเกิดความสนุกสนาน แฝงคำสอนจริยธรรมในการใช้ชีวิตเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องของผู้เล่าให้คนรุ่นใหม่ฟัง

ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540 : 45) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดประสบการณ์ ความรู้ความคิด หรือค่านิยมบางอย่างให้ผู้ฟัง พร้อมทั้งสอดแทรกความสนุกสนานเพลิดเพลินไปพร้อมๆ กัน

เนื่อน้อง สนับบุญ (2541 : 35) ได้กล่าวการเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจ ด้วยการเล่าโดยใช้น้ำเสียง ทำท่าทาง สื่อวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่า และยังครอบคลุมถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542 : 138) ได้กล่าวว่านิทานและการเล่าเรื่อง หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาเป็นเวลานาน เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้ เพื่อให้เป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติหรือคุณธรรมเพื่อสอนใจลงไปด้วย ในระหว่างการเล่าเรื่องให้เด็กฟัง อาจมีการสนทนาโต้ตอบ อภิปราย ชักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบเรื่องราวก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่านิทาน

จากความหมายของนิทานดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความหมายของนิทานมีความคล้ายคลึงกันค่อนข้างมาก จึงพอสรุปได้ว่านิทานคือ เรื่องที่เล่าต่อกันมา หรือเรื่องที่มีการแต่งขึ้นใหม่ โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และแฝงไปด้วยคติสอนใจ ส่งเสริมคุณธรรมที่ดีงาม และในปัจจุบันก็ได้มีการนำนิทานมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก โดยใช้เทคนิคการเล่าที่หลากหลาย

2.2 คุณค่าของนิทาน

นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กในวัยนี้มีจินตนาการสูง และคิดออกมาเป็นภาพ มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้อธิบายคุณค่าของของการเล่านิทานไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2540) กล่าวถึงคุณค่าของนิทาน คือ

1. ช่วยให้เกิดรักการอ่านและส่งเสริมประสบการณ์ทางภาษา
2. ชีตช่วงความสนใจและสมาธิในการฟังของเด็ก
3. ช่วยปลูกฝังคุณธรรมในตัวเด็ก
4. ช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

5. ส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
นอกจากนั้น วรรณิ ศิริสุนทร (2539: 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่านิทานไว้ดังนี้

1. ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ รู้จักสำรวจอริยาบทของตนเอง
2. ทำให้เด็กได้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินและเพิ่มพูนความรู้จากการฟัง
3. ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความและเนื้อหา
4. ช่วยให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีที่พึ่งทางใจ รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้เด็กเกิดจินตนาการจากเรื่องราวที่ได้ฟัง เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับนางฟ้า เรื่องสัตว์ต่าง ๆ และเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติต่าง ๆ ช่วยให้เกิดความรู้จักโลกจากแง่มุมเล็ก ๆ น้อย ๆ จากนิทานที่ได้ฟัง
5. ทำให้สามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบต่อเหตุการณ์ต่างๆ ได้ถูกต้อง

สรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยในด้านต่างๆ สนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็กช่วยผ่อนคลายความคับข้องใจ ความเครียด ส่งเสริมการมีสมาธิในการฟังปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ส่งเสริมการกล้าแสดงออก นิทานคือ เป็นสื่อในการช่วยให้ผู้ใหญ่กับเด็กมีความผูกพันใกล้ชิดกัน

2.3 ประเภทของนิทาน

เนื่องจากนิทานมีการเล่าด้วยเรื่องราวที่หลากหลาย มีนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายประเภทของของนิทานไว้ดังนี้

- วรรณิ ศิริสุนทร (2532:13-19) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่
1. นิทานพื้นบ้าน (Folk Tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน แบ่งออกเป็น
 2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) เป็นเรื่องสั้นๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ มีโครงเรื่องง่ายๆ ให้บทเรียนสอนใจ เช่น นิทานอีสป นิทานประเภทนี้จะรวมนิทานเทียบสุภาษิต และนิทานชาดกไว้ด้วย
 3. เทพปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นเหตุการณ์ และเรื่องราวในบรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้าและพฤติกรรมของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุม

4. महाकाव्यและนิทานวีระบุรุษ (Epic and Hero Tales) คล้ายกับเทพปกรณัมต่างกันแต่ว่า ตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ ฟันฝ่าอุปสรรคและประสบความสำเร็จ

5. หนังสือภาพ เป็นเรื่องอ่านเล่มสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ (Animal Stories)

กรีก ยूनันท์ (2539 : 20-22) ได้แบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทานไว้ดังนี้

1. นิทานเทพหรือเทพนิยาย หรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือเทพนิยายที่เกินเลยความจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆ จะมีอภินิหารหรือเวทย์มนต์ ฉากหรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมาเช่น สร้างสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า เทวดา เป็นต้น

2. นิทานประจำถิ่น หรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวโบราณของวัตถุ ที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด เป็นต้น

3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียบเคียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ ให้เกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีมีคุณ ละเอียดรอบคอบและไม่ประมาทช่วยเหลือและเมตตาผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. นิทานวีระบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจกล้าหาญ นิทานวีระบุรุษมักเป็นเรื่องที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญๆ ไว้แต่ มักสร้างฉากหรือสถานการณ์น่าตื่นเต้นหรือเกินความจริง

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาของสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย เช่น เรื่องกระด่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเต็ม เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ โดยเฉพาะเกี่ยวกับตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์ เป็นตัวเอกและเปรียบเทียบเรื่องราวกับชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง หรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อม ผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง มักเป็นเรื่องราวบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องราวที่เปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุมมองที่ตลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความจริง เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าว เด็กปฐมวัยจะชอบนิทานประเภทต่างๆ นิทานสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ได้แก่ นิทานเทพหรือเทพนิยาย นิทานพื้นบ้าน นิทานคติสอนใจ นิทานวีรบุรุษ เทพปกรณัม นิทานเรื่องสัตว์ นิทานตลกขบขัน ดังนั้นในการที่จะนำนิทานมาเล่าให้เด็กฟัง ครูต้องคำนึงถึงธรรมชาติของเด็ก เลือกนำนิทานมาเล่าให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

2.4 เทคนิคของการเล่านิทาน

เทคนิคของการเล่านิทานมีหลายรูปแบบ ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้

เกริก ยู่นพันธ์ (2539 : 36-55) ได้กล่าวถึงเทคนิคของการเล่านิทานดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าเรื่องจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ตั้งแต่การเลือกเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟัง นิทานปากเปล่าเป็นนิทานที่ดึงดูดและสร้างความสนใจของผู้ฟังด้วย น้ำเสียง แววดา ลีลาและท่าทางประกอบการเล่าของผู้เล่าที่สง่างามและพอเหมาะพอดี
2. นิทานวาดไปเล่าไป เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่านิทานแบบปากเปล่าอยู่มากพอสมควร แต่จะต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราว รูปที่วาดขณะเล่าเรื่องนี้ ภาพที่วาดออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า หรือบางครั้งเมื่อเล่าจบ รูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าเลยก็ได้ คือ จะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น
3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบขณะเล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อที่จัดเตรียมหรือหามาเพื่อใช้ประกอบการเล่า เช่น การเล่าโดยใช้หนังสือ นิทานหุ่นนิ้ว นิทานเชิดหุ่น นิทานเชือก เป็นต้น ขณะเล่าอาจมีดนตรีประกอบหรือเครื่องดนตรีประกอบจังหวะเพื่อประกอบการเล่าให้สนุกสนานยิ่งขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541: 12-14) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ดังต่อไปนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่าที่อาศัยคำพูดและน้ำเสียงของผู้เล่า ไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า การเล่านิทานแบบนี้ต้องใช้ศิลปะในการพูด และการเล่าที่จูงใจมาก การเล่านิทานปากเปล่าอาจให้เด็กเล่าเอง ผู้ใหญ่เล่าบ้าง หรือช่วยกันเล่า ไม่ควรเล่าเกิน 15 นาที
2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่านิทานที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่านิทานปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้และจินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้น ตามท่าทางของผู้เล่า สนุกสนานมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่า ท่าทาง

ที่ใช้ประกอบการเล่านิทานอาจเป็น ท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็ก ได้แก่การทำหน้าตา การแสดงท่าทางกาย หรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า

3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ในการเล่านิทานมีหลายชนิด มีทั้ง ภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพฉาย การมีภาพสวยๆมาประกอบการเล่านิทาน จะดึงดูดใจเด็กและสร้างจินตนาการอันบันเทิงใจให้เด็กมาก โดยเฉพาะภาพการ์ตูนที่เคลื่อนไปตามลำดับภาพ จะดึงดูดใจเด็กให้ติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็กจะสนุกมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพนั้นผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความคิดเห็นและร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่านิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แถบบันทึกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่านิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศเพื่อกระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นตื้นอยากติดตาม นอกจากการใช้เสียงเพลงเสียงดนตรีแล้ว ในการเล่านิทานเราอาจใช้เสียงเด็กมาประกอบการเล่าได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่งผู้เล่าอาจจะชักชวนให้เด็กๆ ที่ฟังร่วมทำเสียงรถไฟวิ่ง ประกอบการเล่า ซึ่งทำให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกสนานไปอีกแบบ

5. การเล่านิทานประกอบอุปกรณ์ หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากากตัวแสดงในนิทาน อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกสนานตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชีวัน วิสาสะ (2540: 21 - 40) ได้แนะนำเทคนิคการเล่านิทานดังต่อไปนี้

1. การเล่าปากเปล่า วิธีนี้จุดสนใจจะอยู่ที่ผู้เล่า ซึ่งต้องเตรียมตัวให้พร้อม คือ อ่านเนื้อเรื่องมาก่อน จับประเด็นสาระสำคัญของเรื่องไม่จำเป็นต้องเหมือนกับที่อ่านเสมอไป น้ำเสียงต้องน่าฟัง มีอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องเล่า บุคลิกของผู้เล่าต้องน่าสนใจไม่นิ่งหรือหลุกหลิกจนเกินไป เสื้อผ้าที่สวมใส่ก็ควรทำให้เกิดความมั่นใจในการเคลื่อนไหว นอกจากนี้ บรรยากาศในการเล่าก็สำคัญควรมีอากาศถ่ายเทไม่ร้อน หรือแออัดเกินไป มีความเงียบเพื่อให้ผู้ฟังเกิดสมาธิ

2. การเล่าโดยใช้หนังสือประกอบ วิธีนี้ผู้เล่าต้องอ่านนิทานให้ขึ้นใจ ศึกษาภาพประกอบว่าหน้าใดมีเนื้อหาอย่างไร การถือหรือพลิกหนังสือต้องไม่บังรูปภาพในหนังสือ ถือหนังสือในระดับที่ผู้ฟังเห็นได้ชัดเจน

3. การเล่าโดยใช้ภาพประกอบ ต้องใช้ภาพที่มีขนาดเห็นได้ชัดเจน มีจำนวนภาพที่อาจปรับให้พอเหมาะกับการเล่า การถือภาพให้ตัวหนังสือข้างหลังภาพอยู่ในระดับสายตา ใช้มือข้างที่ถนัดค้ำภาพที่เล่าแล้วมาสอดค้ำด้านหลัง

4. การเล่าโดยใช้สื่อใกล้ตัว เป็นการหีบฉวยเอาของใกล้ตัวมาใช้เป็นสื่อ เพราะเด็กสามารถใช้จินตนาการให้สอดคล้องกับเนื้อหาของนิทานนั้นๆ ได้ สิ่งสำคัญอยู่ที่ผู้เล่าจะสามารถชักจูงให้ผู้ฟังเกิดภาพคล้อยตามเนื้อเรื่องในนิทานมากน้อยเพียงไร

5. เล่าโดยใช้ศิลปะ ได้แก่ เล่าไปพับไป โดยเอาชิ้นตอนการพับกระดาษมาเล่าประกอบนิทาน เล่าไปตัดไป เป็นการเล่าที่ใช้การตัดกระดาษให้ออกมาเป็นตัวละครหรือฉากระหว่างที่เล่าผู้เล่าจะตัดกระดาษออกเป็นรูปต่างๆ เล่าประกอบเชือก เป็นการเล่าที่ผู้เล่าต้องสร้างสรรค์เชือกให้มีความสัมพันธ์กับการเล่าอย่างต่อเนื่อง การเล่านิทานประกอบการฉีกกระดาษ เป็นการเล่าเรื่องประกอบกับการฉีกกระดาษให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง ควรจะมีการฝึกซ้อมการเล่าและใช้ไหวพริบในการเล่าให้เหตุการณ์ต่อเนื่องขณะที่ฉีกกระดาษหรือสร้างสรรค์สื่อ การเล่านิทานประกอบการพับผ้าเช็ดหน้า ใช้เทคนิคการเล่าคล้ายกับการพับกระดาษซึ่งผู้เล่าควรศึกษาวิธีการพับผ้าเช็ดหน้าให้ชำนาญก่อนการเล่า

เทคนิคการเล่านิทาน เป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้การเล่านิทานนั้นน่าสนใจและผู้เล่าประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการเล่า มุ่งประสบการณ์ภาษาที่เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาเด็กในด้านทักษะทางภาษา ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ช่วยให้เด็กได้สนุกสนานกับเนื้อหานิทาน สนุกกับการได้เล่นเกมทางภาษาออกจากรูปในขั้นตอนของการเล่านิทานย้อนกลับก็จะช่วยพัฒนาเด็กในด้านการคิด และนำเสนอเรื่องราวเป็นการส่งเสริมจินตนาการรวมไปถึงได้เรียนรู้คำต่างๆ ที่ปรากฏในนิทานหลายรูปแบบ ได้แก่ การเล่านิทานปากเปล่า การนิทานวาดไปเล่าไป การเล่านิทานประกอบภาพ และการเล่านิทานประกอบสื่อและอุปกรณ์ เป็นการเรียนรู้ภาษาผ่านกิจกรรมซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2.5 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

จุดประสงค์ของการเล่านิทาน ได้มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้หลายท่านดังนี้
 กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541 : 11-12) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังนั้น มีเป้าหมายสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. ให้เด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทานจึงไม่ควรมาจากครูคนเดียว ครูควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองด้วย เพราะการให้เด็กเล่านิทานเองจะช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดของตนให้กระจ่าง และพัฒนาทางภาษา หากครูเล่าเองควรมีการถามตอบโต้ที่ให้แก่เด็กคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย

2. สร้างความรักการอ่านและหนังสือให้กับเด็ก เวลาเล่านิทานเป็นเวลาสร้าง ความสนใจในการอ่านและหนังสือให้กับเด็กมาก

3. สร้างการเรียนรู้ที่มีความหมายให้กับเด็ก จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ การสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก ทั้งทางด้าน สังคม อารมณ์ คุณธรรม หรือแม้แต่การพัฒนาสติปัญญาก็สามารถใช้นิทานเป็นสื่อของการเรียนรู้ได้ จุดสำคัญที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ของการเรียนรู้ นั้น นอกจากเนื้อหาของนิทานตรงประเด็นแล้ว บรรยากาศในการเล่ามีความสำคัญมาก ผู้เล่าที่ดีต้องสนุกกับการเล่านิทานและสามารถสื่อสารเรื่องราวให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นที่จะฟัง ในขณะที่เด็กก็ต้องหยุดถามเป็นระยะๆ หรือให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน โดยเฉพาะประเด็นที่ต้องการให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ การเล่านิทานอาจเล่าซ้ำได้ ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้ถ่ายโยงข้อมูลใหม่เปรียบเทียบกับหาข้อสรุปที่ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ทฤษฎีของ พือาเจท์ที่ว่าด้วยการคิดเพื่อการพัฒนาความรู้ใหม่

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ ใช้นิทานเป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยพัฒนาด้านภาษา ด้านความคิด ด้านอารมณ์และจิตใจ สร้างสมาธิ ปลูกฝังจริยธรรม ส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

2.6 คุณค่าของนิทานที่มีต่อการเรียนการสอน

ประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย ให้ความบันเทิงใจกับเด็กๆ ทำให้ผ่อนคลายอารมณ์ ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ทำให้เด็กร่าเริงแจ่มใสเหมาะสมตามวัย นิทานใช้นำเข้าสู่บทเรียน หรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดพิจารณาแก้ปัญหาได้และใช้นิทานเป็นเครื่องมือฝึกทักษะทางภาษาและกระบวนการคิด ได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับคุณค่าของนิทานไว้หลายท่านดังนี้

เกริก ชูพันธ์ (2539 : 55-56) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเล่านิทานดังนี้

1. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกร่วมหรือใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เล่า
2. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิด ความรู้สึกร่วมในขณะที่ฟัง ทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส
3. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือความตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยาวนาน โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการตรงให้ผู้ฟังหรือเด็กๆ ใจจดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่าเล่าเรื่องที่มีขนาดยาว
4. เด็กหรือผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลียดด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เด็กๆและผู้ฟังเข้าใจในความดี และความงามยิ่งขึ้น
5. นิทานจะทำให้เด็กๆ หรือผู้ฟังมีความละเอียดอ่อนรู้จักการรับและการให้ มองโลกในแง่ดี

6. นิทานจะทำให้เด็กหรือผู้ฟังสามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหาได้

7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ หรือผู้ฟัง โดยการแสดงออกผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ

8. เด็กๆ และผู้ฟังจะได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

9. นิทานช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง

10. นิทานสามารถช่วยเด็กๆและผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

กอบกมล ทบบัณฑิต (2548 : 4-5) ได้กล่าวถึงการเล่านิทานมีประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาเด็ก ดังต่อไปนี้

ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ – จิตใจ ในขณะที่ครูเล่านิทาน เด็กจะอยู่ใกล้ชิดกับครู เป็นการถ่ายทอดความรัก ความอบอุ่น สร้างความคุ้นเคย เด็กจะเกิดความรู้สึกมั่นคง ไร้กังวลใจครูช่วยลดความตึงเครียดแก่เด็ก หากครูให้โอกาสเด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทานจะช่วยให้เด็กกล้าแสดงออก หนึ่ง ความสนุกสนานเพลิดเพลินที่เด็กได้รับจากการฟังนิทานจะสร้างความสุขให้แก่เด็ก ช่วยชดเชยความเศร้า ความกังวลใจจากการพลัดพรากจากผู้ปกครองของเด็กได้และยังช่วยให้เด็กนอนหลับอย่างเป็นสุขด้วย นอกจากนี้ในยุคที่พ่อแม่มีเวลาให้เด็คน้อย นิทานจึงมีความจำเป็นสำหรับเด็กมากขึ้น ในแง่ของการชดเชยความต้องการในส่วนที่เด็กไม่ได้รับจากพ่อแม่ได้บ้าง

ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมรอบตัวจากการเล่านิทาน เช่น บทบาทของตัวละคร การสื่อสารกับผู้อื่น มารยาท วินัยการเคารพกฎเกณฑ์หรือข้อตกลง ตลอดจนคุณธรรมต่างๆ ในการอยู่ร่วมกัน เป็นต้น

ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา นิทานมีประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาและภาษามากเพราะนิทานช่วยให้เด็กสร้างจินตนาการ ถ่ายทอดจินตนาการออกมาทางกิจกรรมต่างๆ ช่วยให้เด็กสังเกตและจดจำเรื่องราว สะสมคำและความหมายของคำ ทำให้พัฒนาการทางภาษาพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ฝึกทักษะการฟัง การพูด และส่งเสริมการอ่าน ทำให้เกิดนิสัยรักการอ่าน เป็นต้น

ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ในขณะที่เด็กฟังครูเล่านิทาน หากครูสอดแทรกเทคนิคการเล่านิทานให้เด็กมีส่วนร่วม เช่นการเล่นนิ้วมือ การแสดงท่าทางประกอบนิทาน การเล่นบทบาทสมมุติหลังกิจกรรมการเล่านิทานทำให้เด็กได้พัฒนาและควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ในร่างกายได้ นอกจากนั้น การที่เด็กได้นอนหลับสนิทจากการฟังนิทานจะช่วยให้ร่างกายเด็กพักผ่อนเต็มที่ร่างกายสดชื่นและเจริญเติบโตเป็นอย่างดี

จากเหตุผลดังกล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า การเล่านิทานมีคุณค่าในการช่วยพัฒนาภาษา ความคิดและจินตนาการอันเป็นรากฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ และประสบการณ์ต่างๆ ให้ความรู้ ความสนุกสนานและช่วยปลูกฝังพื้นฐานทางจิตใจ คุณค่าทางสังคม กระตุ้นให้เด็กเกิดความมั่นใจ กล้าแสดงออก นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม จิตใจ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟังกับผู้เล่า ตลอดจนทำให้ทราบถึงความรู้สึกของเด็กได้อีกด้วยผู้เล่าสามารถส่งเสริมหรือกระตุ้นพฤติกรรมที่ต้องการให้เด็กปฏิบัติได้

2.7 วิธีการเล่านิทาน

วิธีการเล่านิทานและเทคนิคในการเล่านิทาน แต่ละขั้นตอนของการเล่า ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสม จึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจ ผู้ฟัง แม้ว่านิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ จึงได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

ครุรักษ์ ภิมธภักษ์ (2540 :45-46) กล่าวว่าในการเล่านิทาน สิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งคือการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ฟัง จุดเริ่มต้นอยู่ที่การเตรียมให้พร้อมข้อมูลให้ดีของผู้เล่า ผู้ที่เล่าจะต้องหาจุดสำคัญของเรื่องให้พบ และสรุปจบให้จับใจดังนี้

1. ประโยคแรกที่จะใช้ในการเริ่มเรื่อง ควรคัดสรรถ้อยคำที่ฟังดูแล้วน่าตื่นตื้นเต้น จูงใจให้ติดตามเรื่องต่อไป คอยสังเกตว่าผู้ฟังยังจับจ้องให้ความสนใจกับบทบาทลีลาการเล่า และเรื่องราวที่เล่าอยู่หรือไม่ ถ้ารู้สึกว่กำลังสูญเสียความสนใจ ควรเปลี่ยนบรรยากาศด้วยการหยุดพักถามปัญหาอะไรเอ่ย ปัญหาเขาวัวหรือปัญหาสนุกๆ
2. การจบเรื่องประโยคสุดท้าย ที่จะปิดเรื่องมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าประโยคแรกที่ใช้เริ่มเรื่อง ผู้เล่าต้องคิดและเตรียมไว้ว่า จะปิดเรื่องด้วยประโยคใด จึงจะเป็นการสรุปจบที่จับใจผู้ฟัง โดยทั่วไปมักปิดการเล่า นิทานด้วยถ้อยคำที่กินใจ ให้ข้อคิด หรือทิ้งท้ายไว้ให้คิด
3. กิจกรรมภายหลังการเล่านิทานเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเลย หลังจากเล่านิทานจบควรมีคำถามเกี่ยวกับนิทานที่นำมาเล่า ให้นักเรียนตอบ ซึ่งอาจเป็นคำถามที่เกี่ยวกับชื่อตัวละครที่สำคัญ เหตุการณ์ที่สำคัญและข้อคิดที่ได้ เป็นต้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 78 - 79) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานที่ครูควรทราบดังนี้คือ

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัยใช้เรื่องที่มีความดีชนะความชั่วเสมอไป และผู้เล่าต้องจำเนื้อเรื่องได้ทีทุกตอน

2. เสียง ผู้เล่าจะต้อง ให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงผู้เล่าอย่างชัดเจน ระดับเสียงและจังหวะพูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใ้ความรู้สึกลงไปใ้ในน้ำเสียง ถ้าผู้เล่าสามารถทำเสียงสูงต่ำ ทำเป็นเสียงเด็ก เสียงคนแก่ หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละคร ได้ เด็กจะยิ่งสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ท่าทาง ถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมาก แต่เน้นที่ภาพ หากไม่มีภาพประกอบก็ ควรใช้ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาส แต่อย่าใช้มากเกินไป ฟังระวังให้เป็นไปตามธรรมชาติ
4. จังหวะ จังหวะในการพูดเป็นสิ่งที่ช่วยให้นิทานน่าสนใจ
5. อารมณ์ ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เล่า เช่น อารมณ์รื่นเริง ความรู้สึกตื่นเต้น หรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทานควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่ พูดแซง ในขณะที่ฟังนิทาน
7. เวลาในการเล่า เด็กอายุ 4-5 ขวบ หรือ 5-6 ขวบ ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที การสรุปเรื่อง ขึ้นตอนสุดท้ายของการเล่านิทานทุกครั้ง ควรมีการสรุปเรื่องด้วยคำถามเกี่ยวกับประเด็นสาระสำคัญของเรื่อง ลักษณะของตัวละครในเรื่อง ความรู้และคำสั่งสอนที่ได้จากเรื่อง เพื่อให้เด็กได้คิดทบทวน และเก็บข้อความรู้จากนิทาน เป็นการย้ำเตือน ทำให้เด็กจดจำเรื่องราวได้ดี

สรุปได้ว่า วิธีการเล่านิทานนั้น ควรคำนึงถึงตั้งแต่การเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจของเด็ก และมีคุณค่าต่อตัวเด็ก ตัวผู้เล่าต้องมีการเตรียมตัวก่อนเล่าที่ดี มีความจำดี น้ำเสียงท่าทางและลีลาการเล่าที่ดี และมีกระบวนการเล่าที่ดี ตั้งแต่การเริ่มเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการจบเรื่อง

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่านิทาน

เนื่อน้อง สนับสนุน (2541) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก เด็กเล่าเรื่องตามรูปจากหนังสือที่เด็กเลือก ตามรูปภาพจากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครู กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5-6 ปี ปรากฏว่า ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

รัฐจวน ประโมจรรย์ (2544) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดกิจกรรมและระหว่างการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบภาพในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความสามารถด้านการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

จากเอกสารและงานวิจัย พอสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง เพราะการพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ เด็กปฐมวัยจะมีความสามารถในการพูดได้ดี ในสภาพแวดล้อมรอบตัวที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดรูปประกอบการเล่าจึงเป็นวิธีหนึ่งที่น่าจะช่วยพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยเด็กได้ฟังนิทาน ได้พูดเล่าเรื่อง ซึ่งเป็นการสื่อความคิดที่เป็นสื่อช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจ

บทที่ 3

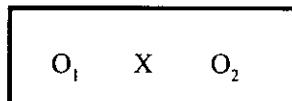
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการทดลอง
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีดำเนินการทดลอง
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองที่ใช้คือ แบบศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง One Group Prettest – Posttest Design (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2536 : 156) ซึ่งมีลักษณะดังนี้

- เมื่อ O_1 หมายถึง การวัดก่อนการทดลอง (การวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง)
X หมายถึง สิ่งทดลอง (แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป)
 O_2 หมายถึง การวัดหลังการทดลอง (การวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากร คือ เด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน

3. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เป็นเวลา 6 สัปดาห์โดยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ก่อนการทดลองวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กเป็นรายบุคคล โดยใช้สื่อตามเครื่องมือวัดความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง เป็นเวลาจำนวน 1 สัปดาห์

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมในวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ช่วงเวลา 9.30 - 10.30 น

3.3 หลังการทดลองวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กเป็นรายบุคคล โดยใช้สื่อตามเครื่องมือวัดความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง เป็นเวลาจำนวน 1 สัปดาห์

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1.1 แผนการจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป จำนวน 20 แผน แต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้

- 1) ชื่อกิจกรรม
- 2) สาระสำคัญ
- 3) จุดประสงค์
- 4) วิธีดำเนินกิจกรรมมี 3 ชั้น
 - (1) ชั้นนำ
 - (2) ชั้นกิจกรรม
 - (3) ชั้นสรุป
- 5) สื่อหรือแหล่งเรียนรู้
- 6) การวัดและประเมินผล

4.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดความสามารถด้านการพูด
เล่าเรื่อง ประกอบด้วยรูปภาพจำนวน 8 รูป

4.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.2.1 การสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป ได้ดำเนินการ
สร้างตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คุณลักษณะ
ตามวัย รวมทั้งสภาพที่พึงประสงค์
- 2) ศึกษารายละเอียดสาระการเรียนรู้ทั้งส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญสาระ
ที่ควรเรียนรู้ และ กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องที่ต้องการฝึก
- 3) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านการพูดและ
การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพูดเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ
วาดไปเล่าไป

4) ดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป
จำนวน 20 แผนได้แก่

- (1) หน่วยหนูทำได้ จำนวน 5 แผน
 1. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องหนูคิดฝันสะอาด
 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกระดาษกับหนูเด็กดี
 3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเจ้าจ้อเป็นเด็กดี
 4. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องลูกหนูช่วยเก็บของ
 5. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องกระดาษน้อยยกกลับใจ
- (2) หน่วยอาหารดีมีประโยชน์ จำนวน 5 แผน

6. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องลูกหมาไม่สบาย
7. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องลูกเต่าท้องผูก
8. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องบทเรียนของลูกหมู
9. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องกินดีมีสุข
10. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องน้องแก้วไปเที่ยวทะเล

(3) หน่วยผลไม้แสนอร่อย จำนวน 5 แผน

11. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องช้างน้อยชอบกินผลไม้
12. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องผลไม้มีรสอะไร
13. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องหนูส้มชอบผลไม้
14. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องผลไม้วิเศษ
15. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องกล้วยน้ำว้าเอ๋ย

(4) หน่วยบ้านของฉัน จำนวน 5 แผน

16. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องบ้านของลูกแมวสามตัว
17. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องบ้านแสนสุข
18. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องลูกเจี๊ยบเกร
19. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องบ้านหลังหนึ่ง
20. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเรื่องหนูฟ้าอยู่บ้าน

5) นำแผนการจัดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ และ
แก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

6) นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ที่สร้างขึ้นไปให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดกิจกรรมกับจุดประสงค์ ซึ่งได้
ค่าความสอดคล้องแต่ละแผนเท่ากับ 1.00 (ในภาคผนวกหน้า 102) และแก้ไขปรับปรุงเล็กน้อย
ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

7) นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ที่แก้ไข
ปรับปรุงแล้วไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านพงพรต อำเภออุทุมพรพิสัย
จังหวัดศรีสะเกษ ที่ไม่ใช่นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัด
กิจกรรม ภาษา สาระการเรียนรู้ ของ แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ซึ่ง
คำถามที่ใช้ถามเด็กบางข้ออาจจะยากเกินไป เด็กบางคนจะตอบไม่ค่อยได้ ควรปรับให้เป็นคำถาม
ที่เด็กสามารถตอบได้ ช่วงเวลาในการทำกิจกรรมนักเรียนทำกิจกรรมไม่ทันเวลา ทำให้กิจกรรม
บางส่วนไม่สมบูรณ์

8) นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงด้านกิจกรรม คำถามบางข้อและ เวลาที่เหมาะสม และสอดคล้องกัน

9) นำไปทดลองภาคสนามกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จำนวน 22 คน ที่เป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 การสร้างแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ดำเนินการสร้างดังนี้

- 1) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ ความหมาย ความสำคัญ ความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง และสื่อส่งเสริมการพูด สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2) สร้างแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยใช้รูปภาพ 8 รูป
- 3) นำแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยใช้ภาพ 8 รูป ที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ และแก้ไขรูปภาพตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) นำแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยใช้ภาพ 8 รูป ที่สร้างขึ้นมาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับจุดประสงค์ ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องแต่ละรูปภาพ ได้ปรับเปลี่ยนรูปภาพผลไม้ออกนำรูปภาพที่มีการเคลื่อนไหวมา ใช้แทนรูปภาพผลไม้
- 5) นำแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านฟ้าผ่า อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนน มีวิธีการดังนี้ โดยการบันทึกคำพูดของเด็กลงในแบบบันทึกคำพูดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแนวทางในการกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์การให้คะแนน
- 6) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และนำแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบรูปภาพความเที่ยงตรงและเนื้อหาความสอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อคัดเลือกรูปภาพในด้านความเที่ยงตรง ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องแต่ละข้อเท่ากับ 1.00 (ในภาคผนวกหน้า 99)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำคะแนนที่ได้จากแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีรายละเอียดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.1 นัดหมายนักเรียนเพื่อทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)

5.2 ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) มีวิธีดำเนินการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องเป็นรายบุคคล ให้เวลาเด็กเลือกดูภาพๆละประมาณ 1 นาที ครูให้เด็กเลือกรูปภาพตามความต้องการเพียง 1 ภาพ เด็กเล่าเป็นเรื่องราวจากภาพที่เด็กได้เลือกไว้ ขณะที่เด็กพูดเล่าเรื่อง ครูจดบันทึกคำพูดของเด็กลงในแบบบันทึกคำพูดก่อนการทดลอง การดำเนินการใช้เวลาคนละ 10 นาทีต่อคน ดำเนินการทดสอบครบทุกคน โดยใช้เวลาดำเนินการจำนวน 1 สัปดาห์

5.3 ทำการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป จำนวน 20 แผน จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที โดยใช้เวลาในการจัดกิจกรรมในวันจันทร์ ถึง วันศุกร์ ช่วงเวลา 9.30 - 10.30 น

5.4 เมื่อดำเนินการทดลองครบ 4 สัปดาห์แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความสามารถทางด้านการพูดเล่าเรื่องหลังทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกับที่ใช้ในการทดสอบก่อนการทดลอง

5.5 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ ทั้งก่อนและหลังการทดลองมาตรวจให้คะแนนและนำไปทำการไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานและสรุปผลการวิจัยต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติดังนี้

6.1 ค่าร้อยละของคะแนน

6.2 ค่าเฉลี่ยของคะแนน (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2521 : 36) โดยมีสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2536:64)
โดยมีสูตรดังนี้

$$S. D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

6.4 การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระหว่างคะแนนจากการทดสอบความสามารถ
ในการพูด ก่อนการทดลอง และ หลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่างใช้ t-test แบบ Dependent
Sample (ล้วน สายยศ 2536 : 301) ใช้สูตรดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ t	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติ
$\sum D$	หมายถึง	ผลต่างของคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลังของเด็กแต่ละคนมาบวกกันทั้งหมด
$\sum D^2$	หมายถึง	ผลต่างของคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลังของเด็กแต่ละคนมายกกำลังสองแล้วมาบวกกันทั้งหมด
$(\sum D)^2$	หมายถึง	ผลต่างของคะแนนครั้งแรกกับครั้งหลังของเด็กแต่ละคนมาบวกกันทั้งหมด ยกกำลังสอง
N	หมายถึง	แทนจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

6.5 การกำหนดระดับคุณภาพด้านการพูดเล่าเรื่องมีขั้นตอน ดังนี้

การกำหนดช่วงคะแนนออกเป็น 4 ช่วง ได้เกณฑ์ดังนี้

ระดับ 4	หมายถึง	ดีมาก	คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.00
ระดับ 3	หมายถึง	ดี	คะแนนเฉลี่ย	2.00 – 2.49
ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้	คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.99
ระดับ 1	หมายถึง	ปรับปรุง	คะแนนเฉลี่ย	0.00 – 0.99

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กปฐมวัยชายและหญิงอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 22 คน ผู้วิจัยได้ทำวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ก่อนและหลังการทดลอง

วิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป โดยนำคะแนนจากการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องไปทดสอบค่าที

2. หลังการทดลอง

วิเคราะห์คะแนนระดับความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กกับเกณฑ์โดยคิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คะแนนผลการทดลอง ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อน และ หลังการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของเด็กปฐมวัยมาคิดวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ ค่า t -test (Dependent Sample) ปรากฏดังตารางที่ 4.1 และ 4.2

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง
ของเด็กปฐมวัย เป็นรายบุคคลก่อน และ หลังการทดลอง

นักเรียนคนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	D	D^2
1	1.50	2.80	1.30	1.69
2	1.50	2.80	1.30	1.69
3	1.80	2.70	0.90	0.81
4	2.00	2.60	0.60	0.36
5	1.50	2.40	0.90	0.81
6	1.80	2.30	0.50	0.25
7	1.70	2.40	0.70	0.49
8	2.40	2.80	0.40	0.16
9	1.80	2.80	0.10	0.10
10	1.80	2.00	0.20	0.04
11	1.20	2.80	1.60	2.56
12	1.20	1.40	0.20	0.04
13	1.75	2.30	0.55	0.30
14	1.75	2.20	0.45	0.20
15	1.80	2.00	0.20	0.04
16	1.00	1.20	0.20	0.04
17	2.00	2.40	0.40	0.16
18	1.20	1.80	0.60	0.36
19	2.20	2.40	0.20	0.04
20	1.50	2.00	0.50	0.25
21	2.00	2.60	0.60	0.36
22	2.00	2.60	0.60	0.36
Σ	37.40	51.33	13.93	11.11
\bar{X}	1.70	2.33	0.60	0.51
S.D.	.34	.45	0.11	0.26

จากตารางที่ 4.1 พบว่าหลังจากการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป เด็กปฐมวัยมีคะแนน ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงกว่าก่อนการทดลองทุกคน ตามคะแนนที่ปรากฏ

ตารางที่ 4.2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

ระยะทดลอง	\bar{N}	\bar{X}	S.D	ผลต่าง		ค่า t
				\bar{X} (D)	Sd (D)	
ก่อนการทดลอง	22	1.70	0.34	0.60	0.11	8.45*
หลังการทดลอง	22	2.33	0.45			

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ก่อนการทดลองโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.70 หลังการทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.33 แสดงว่า เด็กปฐมวัยเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์หลังการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

ผู้วิจัยได้นำผลการทดสอบค่าคะแนนของนักเรียนแต่ละคนมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์คือ
 เกณฑ์ที่ 3 คะแนนตั้งแต่ -2.50 - 3.00
 เกณฑ์ที่ 2 คะแนนตั้งแต่ -2.00 - 2.49
 เกณฑ์ที่ 1 คะแนนตั้งแต่ -1.99 - 1.00
 ผลการเปรียบเทียบแสดงในตารางที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 คะแนนความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองกับเกณฑ์
โดยคิดเป็นร้อยละ

คะแนนตามเกณฑ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับ 3	9	40.91
ระดับ 2	10	45.45
ระดับ 1	3	13.64
รวม	22	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าหลังการทดลองเด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านพูดเล่าเรื่องตามเกณฑ์ระดับ 3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และระดับ 2 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ระดับ 1 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

ข้อสังเกตจากการทดลอง

จากการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ได้ข้อสังเกตทั้งด้านที่มีปัญหาและด้านผลดีดังนี้

1. ปัญหาด้านตัวเด็กจากการจัดกิจกรรมพบว่ามามีเด็กที่ได้เกณฑ์ที่ 1 จำนวน 3 คนเป็นเด็กที่มีปัญหาด้านครอบครัว 2 คน ผู้ปกครองมีฐานะยากจนต้องทิ้งให้เด็กมาโรงเรียนด้วยตนเอง บางครั้งเด็กจะสลัดกันไม่มาโรงเรียน เป็นเด็กพิเศษจำนวน 1 คน ทำให้การจัดกิจกรรมให้เด็กทั้ง 3 คนขาดความต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงต้องเอาใจใส่และปรับปรุงเด็กกลุ่มนี้เป็นพิเศษ ส่งเสริมให้เด็กได้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าเดิม
2. ด้านผลดี เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปเกิดพฤติกรรมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการยอมรับกัน โดยใช้คำพูดชื่นชมผลงานและสามารถนำเสนอผลงานโดยการบรรยายภาพต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง
3. ด้านผลดีเด็ก ๆ มีสมาธิในการฟังมากขึ้นและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกัน สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่แปลกใหม่ตามความคิดจินตนาการของตนเองได้
4. การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ส่งผลต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ด้านความคิดสร้างสรรค์และการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กปฐมวัยยิ่งขึ้น สำหรับสัปดาห์

แรกของการทดลองเป็นช่วงเปิดเรียนภาคแรกของปีการศึกษาเด็กยังไม่คุ้นเคยกับครูและเพื่อน ๆ จึงไม่กล้าแสดงออกและขาดทักษะในการวาดภาพ แต่เมื่อครูจัดกิจกรรมเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปให้เด็กฟังทุกวัน สร้างความคุ้นเคยและแนะนำให้เด็กได้ใช้ความคิดอย่างอิสระและยอมรับในผลงานของตนเองแล้ว เด็กจึงเริ่มมีความเชื่อมั่นในการกล้าที่จะสื่อความคิดออกมาเป็นภาพวาด และบรรยายภาพได้ตามภาพที่ตนเองรับรู้และเข้าใจ ครูจึงควรใช้กิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปพัฒนาความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็กไปอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป

1.2 สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงขึ้น

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปฐมวัยศึกษา โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.4.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป จำนวน 20 แผน

1.4.2 แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องเป็นรูปภาพ จำนวน 8 ภาพ

1.5 ผลการวิจัย

ความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปสูงกว่าก่อนการได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ผลการวิเคราะห์คะแนนหลังการทดลองเกณฑ์ระดับ 3 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 40.91 และระดับ 2 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ระดับ 1 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

2. อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ปรากฏว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง จังหวัดศรีสะเกษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำให้เด็กมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ การจัดกิจกรรมช่วยทำให้เด็กมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ราศี ทองสวัสดิ์ (2533 : 32 – 33 อ้างถึงใน ฅพิภรชญาธิ์ สุวรรณเนตร 2546 : 38) ได้กล่าวว่า การเล่าเรื่องสนทนาของเด็กสามารถพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ เช่น ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และ ภาษา การที่เด็กได้พูดคุย สนทนากันเป็นเรื่องที่ต่อเนื่อง จะช่วยเพิ่มพูนความสามารถทางภาษาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแต่ละแผนประกอบด้วยกิจกรรมที่ใช้นิทานเป็นสื่อประกอบ การเล่านิทานที่ครูเป็นผู้เล่านิทานด้วยการวาดภาพประกอบการเล่าในแต่ละเรื่องของนิทาน โดยมีการให้การเสริมแรงด้วยการกล่าวชมเชย เมื่อเด็กกล้าพูดกล้าแสดงออกทำให้เด็กมีความมั่นใจ ส่งผลให้เด็กพูดได้มากขึ้น และสามารถพูดเล่าเรื่องราวได้ เด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการเล่าเรื่อง การตอบคำถาม การวาดภาพที่เด็กวาดและนำมาเล่าให้ครูฟัง จากประสบการณ์ที่ได้รับ ในขณะที่จัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปทำให้เด็กปฐมวัยเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนรู้สอดคล้องกับคำกล่าว ของ สมพร สามดี (2545 : 19) ได้กล่าวว่า การพูดมีความสำคัญสำหรับมนุษย์เป็นอันมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่ดีที่สุด ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ได้อย่างรวดเร็วกว่า การสื่อความหมายด้วยวิธีอื่นๆ การพูดเป็นการได้ทราบถึงความต้องการของผู้พูดต่อผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ทั้งยังได้สร้างความเข้าใจต่อมนุษย์ด้วยกัน เนื่องจากการพูดต้องใช้ระดับเสียงตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมและได้เห็นท่าทางในการพูด และ วิณี ชิดเชิดวงศ์ (2536 : 192) กล่าวว่า พัฒนาการพูดของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมาก เด็กพร้อมที่จะฝึกทักษะภาษาและการรู้คำศัพท์ การออกเสียงคำให้ชัดเจน การใช้ประโยคเพื่อการติดต่อสื่อสาร การบอกชื่อวัตถุสิ่งของต่างๆ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับโอกาสและ

สิ่งแวดล้อมที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถทางการพูดให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี ฉะนั้นวิธีการจัดกิจกรรมโดยการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปจึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง โดยเด็กได้ฟังนิทานที่ครูเป็นผู้เล่านิทานด้วยการวาดภาพประกอบเรื่องราว ได้คิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์ตรง เด็กจะสนใจและตั้งใจฟัง ครูเล่านิทาน ครูถามคำถาม เด็กตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นเกิดจากนิทานที่เด็กได้ฟัง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและเด็ก ซึ่งเป็นองค์ประกอบให้เด็กเกิดการเรียนรู้ มีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง สอดคล้องกับ เกริก ยूनพันธ์ (2539) ได้กล่าวว่า นิทานเป็นสื่อที่จะช่วยให้เด็กได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้องเสริมสร้างจินตนาการ รวมถึงการใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหา สร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ ได้โดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ และได้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ สามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ ฝึกให้เด็กเป็นผู้รู้จักฟัง มีสมาธิ ช่วยเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา เด็กรู้จักคำมากขึ้น รู้จักเก็บใจความสำคัญและเนื้อหา หลังจากทำกิจกรรมเด็กวาดภาพแล้วกลับมาเล่าเรื่องให้ครูฟังจากจินตนาการของเด็ก เด็กจะพูดด้วยความภาคภูมิใจ สอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541 : 11-12) ได้กล่าวว่า การเล่านิทานให้เด็กฟังนั้นเด็กได้พัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทานจึงไม่ควรมาจากครูคนเดียว ครูควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานด้วยตนเอง เพราะการให้เด็กเล่านิทานเองจะช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ขยายความคิดของตนให้กระจ่าง และ พัฒนาทางภาษา หากครูเล่าเองควรมีการสนทนาซักถาม การตอบ ที่ให้เด็กคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ โดยในขณะที่เล่านิทานผู้เล่าจะวาดภาพประกอบไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กสนุกสนาน และน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากเสียงที่ได้ยินแล้วเด็กยังได้เห็นลีลาการเคลื่อนไหวของลายเส้น ซึ่งประกอบเป็นภาพที่ดูคล้ายกันมีชีวิต และสามารถเคลื่อนไหวได้ ทำให้เกิดจินตนาการ มีใจจดจ่อกับเรื่องราวที่เล่าโดยตลอด

ด้วยเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องสูงขึ้นและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน อีกทั้งเป็นพื้นฐานที่จะเรียนรู้ในระดับชั้นต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ตลอดจนเป็นแนวทางศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูต้องเตรียมตัวโดยการศึกษานิทานทดลองเล่านิทานและทดลองวาดภาพเตรียมตัวก่อนการเล่านิทานทุกครั้ง การเล่านิทานอย่างต่อเนื่องเพื่อไม่เกิดปัญหาในขณะที่เล่านิทาน

3.1.2 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ควรจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่อง อาจใช้ เวลา 1 ภาคเรียน

3.2.3 การจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป ครูจะต้องเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการให้กำลังใจเด็กและเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในการฟังและการพูด

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องด้านอื่นๆ นอกเหนือจากด้านการพูดเล่าเรื่อง เช่น ทักษะด้านการเขียน ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

3.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็ก ด้วยการจัดกิจกรรมอย่างอื่นนอกเหนือจากกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป เช่น กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ กิจกรรมสร้างสรรค์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2540) *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____ (2546) *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2546 อายุ 3 – 5 ปี*
กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ
- กรรณิการ์ พวงเกษม (2533) *การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับ
ประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- กระทรวงศึกษาธิการ (2539) *คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี)*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กอบกมล ทบบัณฑิต (2548) *การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร
หน่วยศึกษานิเทศก์
- เกริก ชื่นพันธ์ (2539) *การเล่านิทาน พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- กัลยา นิมจิตต์ (2545) *นิทานสร้างสรรค์นั้สั้รักการอ่านรูปแบบการเล่านิทานของผู้ปกครองเด็ก
ปฐมวัย*
- กุลยา ตันติผลาชีวะ (2541) *เอกสารคำสอน การศึกษาสำหรับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย*
กรุงเทพมหานคร
- _____ (2541) *การเล่านิทาน การศึกษาปฐมวัย 2 (2) 12 – 17*
- ครุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2540) *นักเล่านิทานสร้างนักอ่าน การพัฒนาหลักสูตร 16 (130) 44 – 47*
- จุฑา สุกใส (2545) “ผลของการจัดกิจกรรมท่องคำคล้องจองแบบมีความหมายที่มีต่อพัฒนาการ
ทางการพูดของเด็กปฐมวัย” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)*
กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- จุฬารัตน์ อินุพัฒน์ (2543) “พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นมุมบล็อก” *ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย)*
กรุงเทพมหานคร บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ณพักรชญา สุวรรณเนตร (2546) “การใช้วิธีการสอนแบบสตอรีไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถใน
การพูดของเด็กปฐมวัย” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- ทิตนา เขมมณี (2536) *หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- นงเยาว์ คลีกคล้าย (2543) “การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก” ปรินูญานิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เนื่อน้อง สนั่นบุญ (2541) “ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่นิทาน” ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- บุญเชิด ภิญโยนัตพงษ์ (2521) การวัดประเมินผลการศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาพื้นฐาน
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บ้านค้อกำแพง โรงเรียน (2552) รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีการศึกษา 2549
(อัดสำเนา)
- ประมวล ดิถคินสัน (2536) เมื่อถูกรักได้ดี กรุงเทพมหานคร พับลิกบิสเนส พรีนัท์
- ปริศนา สิริอาษา (2537) .เตรียมตัวเตรียมใจก่อนไปโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดบุคเคชั่น
- ปรีดา ปัญญาจันทร์ และชิวัน วิสาละ (2540) เล่านิทานอย่างไรให้สนุก พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์บริษัทอัมรินทร์พรีนติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- ปานตา ใช้เทียมวงศ์ (2535) หนูน้อยน่ารัก ทักษะทางภาษาของเด็ก กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพ็ญศรี แซ่ลิ้ม (2548) “ผลการใช้โทรทัศน์จำลองที่มีต่อความสามารถในการพูดเล่าเรื่องของเด็ก
ปฐมวัย โรงเรียนบ้านปากละงู” จังหวัดสตูล การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตร
ปรินูญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อัดสำเนา
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2536) การประชุมเชิงปฏิบัติการประสบการณ์วิชาชีพครู
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัดสำเนา)
- เขวพา เตชะคุปต์ (2528) เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน ในการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กเล็ก
กรุงเทพมหานคร ชมรมไทยอิสราเอล
- โยธิน ศันสนยุท และคณะ (2533) จิตวิทยา กรุงเทพมหานคร ภาควิชาจิตวิทยาคณะครุศาสตร์
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รัฐจวน ประโมจนิย์ (2544) ผลการจัดกิจกรรมเสริมการเล่นิทานประกอบภาพที่มีต่อ
ความสามารถด้านการเขียนของเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525
กรุงเทพมหานคร อักษรเจริญทัศน์

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
- ล่อ ชุตติกร (2524) “ผลการวิจัยการเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาของเด็กที่มีความบกพร่อง
ทางการได้ยินที่เรียนร่วมกับเด็กปกติและที่เรียนในชั้นพิเศษในระดับอนุบาล”
กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
- ลักษณะ สะตะเวทิน (2536) *การพูด* กรุงเทพมหานคร ม.ป.ท.
- วรรณิ ศิริสุนทร (2539) *เอกสารการสอนวิชาการเล่านิทาน* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์
_____ (2532) *เอกสารคำสอนวิชา บร 620 การเล่านิทาน* กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์
- วันเพ็ญ คณาวุฒิ (2536) *จิตวิทยาพัฒนาการ และการดูแลเด็กปฐมวัย* ภาควิชาอนุบาลศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา
- วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542) *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วิณี จิตเชิดวงศ์ (2536) *การศึกษานี้เด็ก ภาควิชาหลักสูตรการสอนคณะศึกษาศาสตร์*
มหาวิทยาลัยบูรพา รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์
- วีไล มาสงรัส (2539) *เทคนิคการเขียนและการเล่านิทาน สำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์มิติใหม่
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2519) *พัฒนาการทางภาษา* พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพมหานคร บรรณกิจเทรดดิ้ง
_____ (2541) *พัฒนาการทางภาษา* พิมพ์ครั้งที่ 2 ภาควิชาการศึกษาพิเศษ
กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- สมาพร สามเตี้ย (2545) “พัฒนาการทางการพูดของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยการเล่น
เกมทางการศึกษา” *ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต* กรุงเทพมหานคร บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภานิต (2537) “เด็กปฐมวัยเรียนรู้ภาษาได้อย่างไร” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา*
หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 7 หน้า 211 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) *คู่มือครู สื่อ และเครื่องเล่น ระดับก่อน*
ประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักนายกรัฐมนตรี (2544) *แนวคิดและประสบการณ์การจัดการศึกษาที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน*
สหรัฐอเมริกา กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี

สุภาวดี ศรีวรรณะ (2542) พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยและวิธีการส่งเสริม ภาควิชาการ
อนุบาลศึกษา สถาบันราชภัฏนครสวรรค์

หรรษา นิลวิเชียร (2535) หลักสูตรปฐมวัยศึกษา และแนวปฏิบัติ กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
ไอเดียนสโตร

อารี สันหลวี (2537) นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา กรุงเทพมหานคร สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก

อุบล เวียงสมุทร (2540) “รายงานการวิจัยเรื่อง ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและเด็ก
ปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลาง”
วารสารการศึกษาปฐมวัย (64) เมษายน

Tompkins, Gail E. (1997) *Literacy for Twenty-first Century : A Balanced Approach.*

New Jersey: Prentice –Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

- 1) นางกอบกมล ทบบัณฑิต ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ สาขาการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 1 มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล ระดับปฐมวัยศึกษา และรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 2) นายกว้าง ผลสุข ครูชำนาญการพิเศษ สาขาปฐมวัยศึกษา โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
- 3) นางนิตยา แข่งขัน ครูชำนาญการ สาขาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

ภาคผนวก ข

กำหนดการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่ต่อความสามารถ
ด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

กำหนดการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่ต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง
 ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านค้อกำแพง ปีการศึกษา 2553 ภาคเรียนที่ 1
 ทดลองใช้ จำนวน 20 แผน

สัปดาห์ที่ /ปีการศึกษา	ชื่อหน่วย /วันที่	วัน ที่	สาระที่ควรเรียนรู้	นิทานเรื่อง
5/ 53	วัดความสามารถก่อนการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องจำนวน 1 สัปดาห์			
6/ 53	หนูทำได้	1	การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	หนูนิดฟันสะอาด
		2	การดูแลรักษาความสะอาด	กระต่ายกับหนูเป็นเด็กดี
		3	การปฏิบัติตนเกี่ยวกับมารยาท	เจ้าจ้อเป็นเด็กดี
		4	การปฏิบัติตนเป็นเด็กดี	ลูกหมูช่วยเก็บของ
		5	การปฏิบัติตนเป็นเด็กดี	กระต่ายน้อยกลับใจ
7/53	อาหารดีและมี ประโยชน์	1	เลือกรับประทานอาหาร	ลูกหมาไม่สบาย
		2	รับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่	ลูกเต่าท้องผูก
		3	รับประทานอาหารที่สะอาด	บทเรียนของลูกหมู
		4	กินอาหารที่ปลอดภัย	กินดีมีสุข
		5	มารยาทก่อนรับประทานอาหาร	น้องแก้วไปเที่ยวทะเล
8/53	ผลไม้แสนอร่อย	1	ลักษณะของผลไม้	ช้างน้อยชอบกินผลไม้
		2	ส่วนประกอบของผลไม้	ผลไม้มีรสอะไร
		3	ประโยชน์และโทษของผลไม้	หนูส้มชอบผลไม้
		4	สุขนิสัยที่ดีในการทานผลไม้	ผลไม้วิเศษ
		5	การถนอมอาหาร	กล้วยน้ำว้าเอ๋ย
9 /53	บ้านของฉัน	1	บ้านมีหลายลักษณะ	บ้านของลูกแมวสามตัว
		2	สมาชิกภายในบ้าน	บ้านแสนสุข
		3	การปฏิบัติตนต่อบุคคลในบ้าน	ลูกเจี๊ยบเกร
		4	สมาชิกมีความสัมพันธ์กัน	บ้านหลังหนึ่ง
		5	หน้าที่และบทบาทของตนเอง	หนูฟ้าอยู่บ้าน
10/53	วัดความสามารถหลังการจัดกิจกรรมการพูดเล่าเรื่องจำนวน 1 สัปดาห์			

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง
 สัปดาห์ที่.....สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หน่วย หนูทำได้ ภาคเรียนที่ 1
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ปีการศึกษา 2553
 กิจกรรม วัน 1 สอนวันที่..... เดือนพ.ศ. 2553 เวลา 60 นาที

1.สาระสำคัญ

การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยการแปรงฟัน จะทำให้ฟันสวยงามและไม่เป็นโรคปวดฟัน

2. จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถ

- 2.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ได้ฟัง
- 2.2 ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
- 2.3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องประกอบภาพได้

3.สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรรู้

- 3.1.1 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน
- 3.1.2 การฟังและเล่าเรื่องเกี่ยวกับนิทาน

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การฟังเรื่องราวนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- 3.2.2 การแสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.3 การอธิบายเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน
- 3.2.4 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 3.2.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.2.6 การรับรู้แสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 3.2.7 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว / เหตุการณ์

4.ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

- 4.1 ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลงแปรงฟัน พร้อมทั้งท่าทางประกอบเพลง
- 4.2 ครูนำภาพกิจวัตรประจำวันของเด็ก มาร่วมสนทนาเกี่ยวกับภาพ

ขั้นกิจกรรม

- 4.3 ครูเล่านิทานเรื่อง “หนูฉีดฟันสวย” ด้วยการวาดไปเล่าไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

4.4 ครูสนทนากับเด็กๆ เกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง “หนูนิคฟันสวย” เด็กร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน เมื่อเด็กตอบคำ หรือ แสดงความคิดเห็นได้ ครูให้การเสริมแรงด้วยการชมเชยโดยครูใช้คำถามได้แก่

- เด็กๆต้องแปรงฟันเพราะอะไร
- ถ้าเด็กๆไม่แปรงฟันจะเกิดอะไรขึ้น
- อุปกรณ์ในการแปรงฟันมีอะไรบ้าง

4.5 เปิดโอกาสให้เด็กๆทุกคนช่วยกันเล่านิทานเรื่อง “หนูนิคฟันสวย” โดยการเล่าต่อเนื่องจนจบเรื่องตามความคิดจินตนาการของเด็ก

4.6 เด็กวาดภาพเกี่ยวกับนิทานโดยใช้กระดาษขนาด A4 และอุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ให้

4.7 ให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่แต่ละคนวาด ครูบันทึกคำพูดของเด็ก ให้เสริมแรงด้วยการชมเชย (เด็กได้เล่าเรื่องราว เรียบเรียงเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กับภาพที่เด็กวาด)

ขั้นสรุป

4.8 เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสาระสำคัญในนิทาน โดยครูใช้คำถามดังต่อไปนี้

- ในนิทานมีใครบ้าง เขากำลังทำอะไร
- เด็กๆช่วยบอกชื่อตัวละครที่เด็กชอบ เพราะอะไรจึงชอบ
- ถ้าเด็กๆ ไม่แปรงฟัน จะเกิดอะไรขึ้น

5. สื่อการเรียนรู้

- 5.1 ปากกาเคมีปากใหญ่
- 5.2 กระดาษแผ่นใหญ่
- 5.3 นิทานเรื่อง “หนูนิคฟันสวย”
- 5.4 สีเทียน
- 5.5 ภาพการแปรงฟัน
- 5.6 เพลงแปรงฟัน
- 5.7 กระดาษโรเนียว เอ4

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการร่วมกิจกรรมดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง

6.2 เครื่องมือวัด

1. แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรม

6.3 เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
 - ระดับ 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
 - ระดับ 2 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง
 - ระดับ 1 ไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
 - ระดับ 3 ร่วมสนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
 - ระดับ 2 ร่วมสนทนาได้ตอบเล่าเรื่องเป็นประโยคแต่ขาดความต่อเนื่อง
 - ระดับ 1 ไม่ร่วมสนทนา ไม่ได้ตอบ เล่าเป็นคำๆแต่ไม่เป็นประโยค
3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง
 - ระดับ 3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง
 - ระดับ 2 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง
 - ระดับ 1 ไม่วาดภาพและไม่เล่าเรื่องราวประกอบภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ 3	คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.00	อยู่ในเกณฑ์	ดี
ระดับคุณภาพ 2	คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1	คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

7. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง หนูนิคฟันสวย

น้องพลอยเป็นเด็กดี เมื่อตื่นนอนตอนเช้าก็จะอาบน้ำ แปรงฟันทุกครั้งก่อนไปโรงเรียน
 น้องพลอย หนูนิค และหนูมาย เป็นเพื่อนรักกันไปโรงเรียนพร้อมกัน หนูมายจะชอบ
 แปรงฟัน ส่วนหนูนิคไม่ชอบแปรงฟัน ทำให้หนูนิคปวดฟันเป็นประจำ

วันหนึ่งหนูนิคปวดฟันมาก นอนร้องครวญคราง “โหย! ปวดฟัน โหย! ปวดฟัน” คุณแม่
 พาหนูนิคไปหาหมอฟัน คุณหมอดตรวจดูอาการพร้อมพูดกับหนูนิคว่า “ ถ้าไม่อยากปวดฟันต้อง
 ขยันแปรงฟันนะครับ หนูนิค ”

หนูมาย และน้องพลอยมาเยี่ยมหนูนิคที่บ้าน หนูนิคเล่าให้เพื่อนรักฟัง ตั้งแต่วันนั้นมาหนู
 นิคก็ขยันแปรงฟัน และคุณน้องพลอยเป็นตัวอย่าง หนูนิคปฏิบัติตนเช่นนั้นจนเป็นนิสัย นับตั้งแต่
 นั้นมาหนูนิคก็มีฟันสวยเหมือนน้องพลอย

เพลงแปรงฟัน

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

ตื่นเช้าเราแปรงฟัน
 ก่อนนอนเราแปรงฟัน
 แปรงฟันให้ถูกวิธี
 แปรงฟันให้ถูกวิธี

กินอาหารแล้วแปรงฟัน
 ฟันสะอาดขาวเป็นเงางาม
 คู่ช่ต้องแปรงขึ้นลง
 คู่ช่ต้องแปรงขึ้นลง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง
 สัปดาห์ที่..... สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หน่วย หนูทำได้ ภาคเรียนที่ 1
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ปีการศึกษา 2553

กิจกรรม วัน 2 สอนวันที่..... เดือนพ.ศ. 2553 เวลา 60 นาที

1.สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด โดยการไม่ทิ้งขยะ จะช่วยทำให้สถานที่
 ต่างๆสะอาด และ ปราศจากเชื้อโรคต่างๆได้

2. จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถ

- 2.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ได้ฟัง
- 2.2 ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวได้
- 2.3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้

3.สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรรู้

- 3.1.1 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด
- 3.1.2 ฟังและเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การฟังเรื่องราวนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- 3.2.2 แสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.3 การอธิบายในเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน
- 3.2.4 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 3.2.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.2.6 การรับรู้แสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 3.2.7 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว / เหตุการณ์

4.ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

- 4.1 ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลงอย่างทึ่ง พร้อมทั้งทำจังหวะประกอบเพลง
- 4.2 ครูนำภาพการทำความสะอาด การเก็บเศษกระดาษ มาสนทนาเกี่ยวกับภาพ

ขั้นกิจกรรม

4.3 ครูเล่านิทานเรื่อง “กระต่ายกับหนุเป็นเด็กดี” โดยวาดไปเล่าไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

4.4 ครูสนทนากับเด็กๆเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง “กระต่ายกับหนุเด็กดี” เด็กๆร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน (ครูให้แรงเสริมขณะที่สนทนาซักถามโดยใช้คำถามปลายเปิด) คำถามที่ถามได้แก่

- การรักษาความสะอาดให้ประโยชน์อย่างไร
- บ้านที่สะอาดจะมีลักษณะเช่นใด
- อุปกรณ์ที่ช่วยทำความสะอาดมีอะไรบ้าง

4.5. เปิดโอกาสให้เด็กๆช่วยกันเล่านิทานเรื่อง “กระต่ายกับหนุเป็นเด็กดี” โดยการเล่าต่อเนื่องจนจบเรื่องตามความคิดจินตนาการของเด็ก

4.6 เด็กวาดภาพเกี่ยวกับนิทานโดยใช้กระดาษขนาดA4และอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ให้

4.7 ให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่แต่ละคนวาด ครูบันทึกคำพูดของเด็ก ให้เสริมแรงด้วยการชมเชย (เด็กได้เล่าเรื่องราวเรียงเรียงเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กับภาพที่เด็กวาด)

ขั้นสรุป

4.8 เด็กและครুর่วมกันสรุปเกี่ยวกับสาระในนิทาน โดยครูใช้คำถามดังต่อไปนี้

- ในนิทานมีใครบ้าง เขากำลังทำอะไร
- เด็กๆช่วยบอกชื่อตัวละครที่เด็กชอบ เพราะอะไรจึงชอบ
- การเป็นเด็กดีต้องปฏิบัติตนอย่างไร

5.สื่อการเรียนรู้

5.1 ปากกาเคมีปากใหญ่

5.2 กระดาษแผ่นใหญ่

5.3 นิทานเรื่อง “กระต่ายกับหนุเป็นเด็กดี”

5.4 สีเทียน

5.5 ภาพการทิ้งขยะ

5.6 เพลงอย่าทิ้ง

5.7 กระดาษโรเนียว เอ 4

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการร่วมกิจกรรมดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้

3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพ ได้ถูกต้อง

6.2 เครื่องมือวัด

1. แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรม

6.3 เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง ได้ถูกต้อง

ระดับ 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง ได้ถูกต้อง

ระดับ 2 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง ได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง

ระดับ 1 ไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง

2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้

ระดับ 3 ร่วมสนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

ระดับ 2 ร่วมสนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคแต่ขาดความต่อเนื่อง

ระดับ 1 ไม่ร่วมสนทนา ไม่ได้ตอบ เล่าเป็นคำๆแต่ไม่เป็นประโยค

3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพ ได้ถูกต้อง

ระดับ 3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพ ได้ถูกต้อง

ระดับ 2 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพ ได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง

ระดับ 1 ไม่วาดภาพและไม่เล่าเรื่องราวประกอบภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ	3	คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.00	อยู่ในเกณฑ์	ดี
ระดับคุณภาพ	2	คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
ระดับคุณภาพ	1	คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

7. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก

นิทานเรื่อง “กระต่ายกับหนูเป็นเด็กดี”

อัญชลี เอี่ยมขี้ม ผู้แต่ง

กระต่ายกับหนู อาศัยอยู่กับคุณแม่ ทุกๆวันกระต่ายกับหนูจะช่วยคุณแม่ทำความสะอาดบ้านรอบๆบริเวณบ้านให้สะอาดอยู่เสมอ ทำให้บ้าน สวยงามและน่าอยู่

วันหนึ่งคุณแม่พากระต่ายกับหนูไปเที่ยวที่ตลาด ทั้ง 2 คน กระต่ายกับหนูเห็นตลาดสกปรก มีขยะเต็มไปหมด กระต่ายกับหนูไม่ชอบเลย ที่คนทิ้งขยะไม่ถูกที่

กระต่ายกับหนูอยากให้ตลาดสะอาด เหมือนบ้านกับของเรา คุณแม่ “ ถ้าเช่นนั้นกระต่ายกับหนูต้องทิ้งขยะให้ถูกที่ เพื่อให้บ้านของเราจะได้สะอาด ”

กระต่ายกับหนูไปโรงเรียนก็จะช่วยคุณครูและบอกเพื่อนๆช่วยกันเก็บเศษกระดาษและถุงพลาสติก โรงเรียนของเราสะอาด คุณครูกล่าวชมเชยกระต่ายกับหนูที่เป็นเด็กดีและเป็นตัวอย่างที่ดี ต่อเพื่อนๆ

อย่าทิ้ง

(เตือนใจ ศรีมารุต)

อย่าทิ้ง อย่าทิ้ง อย่าทิ้ง
ถ้าเราเห็นมันรก

ทิ้งแล้วจะสกปรก
ต้องเก็บ ต้องเก็บ ต้องเก็บ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง
 สัปดาห์ที่..... สารการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หน่วย หนูทำได้ ภาคเรียนที่ 1
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ปีการศึกษา 2553

กิจกรรม วัน 3 สอนวันที่..... เดือนพ.ศ. 2553 เวลา 60 นาที

1.สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนเกี่ยวกับมารยาทไทย การไหว้ การเดินผ่านผู้ใหญ่ การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น

2. จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถ

- 2.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ได้ฟัง
- 2.2 ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราวได้
- 2.3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้

3.สารการเรียนรู้

3.1 สารที่ควรรู้

- 3.1.1 การปฏิบัติตนเกี่ยวกับมารยาทไทย
- 3.1.2 การฟังและเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การฟังเรื่องราวนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- 3.2.2 แสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.3 การอธิบายในเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน
- 3.2.4 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 3.2.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.2.6 การรับรู้แสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 3.2.7 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว / เหตุการณ์

4.ขั้นดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

- 4.1 ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “เด็กดี”
- 4.2 ครูนำภาพมารยาทไทย การไหว้ การเดินผ่านผู้ใหญ่ มาสนทนาเกี่ยวกับภาพ

ขั้นกิจกรรม

4.3 ครูเล่านิทานเรื่องนิทานเรื่อง “เจ้าจ้อเป็นเด็กดี” โดยการวาดไปเล่าไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

4.4 ครูสนทนากับเด็กๆเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง “เจ้าจ้อเป็นเด็กดี” เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน (ครูให้แรงเสริมขณะที่สนทนาซักถามโดยใช้คำถามปลายมีคำถามดังนี้

- ถ้าเด็กๆเป็นชายตาบอดจะเดินข้ามถนนจะอย่างไร
- การปฏิบัติตนเป็นเด็กดีต้องปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง

4.5 เปิดโอกาสให้เด็กๆช่วยกันเล่านิทานเรื่อง “เจ้าจ้อเป็นเด็กดี” โดยการเล่าต่อเนื่องจนจบเรื่องตามความคิดจินตนาการของเด็ก

4.6 เด็กวาดภาพเกี่ยวกับนิทานโดยใช้กระดาษขนาดA4และอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ให้

4.7 ให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่แต่ละคนวาด ครูบันทึกคำพูดของเด็ก ให้เสริมแรงด้วยการชมเชย (เด็กได้เล่าเรื่องราว เรียบเรียงเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กับภาพที่เด็กวาด)

ขั้นสรุป

4.8 เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับสาระในนิทาน โดยครูใช้คำถามดังต่อไปนี้

- ในนิทานมีใครบ้าง เขากำลังทำอะไร
- เด็กๆช่วยบอกชื่อตัวละครที่เด็กชอบ เพราะอะไรจึงชอบ
- ถ้าเด็กๆอยากเป็นเด็กดีต้องปฏิบัติตนอย่างไร

5.สื่อการเรียนรู้

- 5.1 ปากกาเคมีปากใหญ่
- 5.2 กระดาษแผ่นใหญ่
- 5.3 นิทานเรื่อง “เจ้าจ้อเป็นเด็กดี”
- 5.4 สีเทียน
- 5.5 ภาพมารยาทเด็กดี
- 5.6 เพลงเด็กดี
- 5.7 กระดาษโรเนียว เอ4

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการร่วมกิจกรรมดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง

6.2 เครื่องมือวัด

1. แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรม

6.3 เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
 - ระดับ 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
 - ระดับ 2 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง
 - ระดับ 1 ไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
 - ระดับ 3 ร่วมสนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
 - ระดับ 2 ร่วมสนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคแต่ขาดความต่อเนื่อง
 - ระดับ 1 ไม่ร่วมสนทนา ไม่ได้ตอบ เล่าเป็นคำๆแต่ไม่เป็นประโยค
3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง
 - ระดับ 3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง
 - ระดับ 2 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง
 - ระดับ 1 ไม่วาดภาพและไม่เล่าเรื่องราวประกอบภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ 3	คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.00	อยู่ในเกณฑ์	ดี
ระดับคุณภาพ 2	คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1	คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

7. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก

นิทานเรื่องเจ้าจ้อเป็นเด็กดี

เจ้าจ้อเป็นเด็กน่ารัก มีมารยาท รู้จักไหว้ผู้ใหญ่ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความรับผิดชอบ
ดังนั้นเจ้าจ้อเป็นที่รักของสัตว์ทุกๆตัว

วันหนึ่งขณะที่เจ้าจ้อมาถึงโรงเรียน ก็เจอคุณครูหมีแพนด้าหัวหน้าของพระรูงพระรัง
เจ้าจ้อก็กล่าวว่า “ สวัสดีค่ะคุณครู และช่วยคุณครูถือของ ”

โรงเรียนเลิกแล้ว เจ้าจ้อเดินทางกลับบ้านกำลังคิดจะข้ามถนนเผอิญเห็นหมีบอดคนหนึ่ง
กำลังจะข้ามถนน เจ้าจ้อรีบวิ่งเข้าไปจูงแขน หมีตาบอด แล้วพูดว่า “ คุณตาหมีขา ผมจะช่วยจูง
คุณตาหมีข้ามถนนนะครับ”ชายตาบอดพูดว่า “ โอ เจ้าจ้อเป็นเด็กดีน่ารักจังเลย ชอบใจมากที่
ช่วยเหลือ หมีตาบอด ” ครูหมีแพนด้าเดินมาพบเหตุการณ์

ในวันรุ่งขึ้นเมื่อเจ้าจ้อไปโรงเรียน คุณครูเวรได้ประกาศยกย่องชมเชยในการทำควมดีมี
น้ำใจของเจ้าจ้อให้สัตว์ทุกตัวได้ดูเป็นตัวอย่าง เจ้าจ้อยิ้มอย่างภาคภูมิใจในการทำควมดี และ
สัญญาว่าจะทำควมดีต่อไป

เพลงเด็กดี

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

เด็ก เด็กทุกคน
คุณครูจะปราชญ์

ต้องทำตนให้เป็นเด็กดี
เพราะควมดีของเรานี้เอง

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง
 สัปดาห์ที่..... สาระการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หน่วย หนูทำได้ ภาคเรียนที่ 1
 กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ปีการศึกษา 2553

กิจกรรม วัน 4 สอนวันที่..... เดือนพ.ศ. 2553 เวลา 60 นาที

1.สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนเป็นเด็กดี เมื่อเล่นของเล่นเสร็จแล้ว ช่วยคุณครูเก็บของเล่นเข้าที่ เมื่อเลิก
 เล่นทุกครั้ง

2. จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถ

- 2.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ได้ฟัง
- 2.2 ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
- 2.3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องประกอบภาพได้

3.สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรรู้

- 3.1.1 การปฏิบัติตนเป็นเด็กดี รู้เก็บของเล่น
- 3.1.2 การฟังและเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การฟังเรื่องราวนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- 3.2.2 แสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.3 การอธิบายในเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน
- 3.2.4 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับ
 ตนเอง
- 3.2.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.2.6 การรับรู้แสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 3.2.7 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว / เหตุการณ์

4.ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

- 4.1 ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “เก็บของ” พร้อมทำท่าทางประกอบเพลง
- 4.2 ครูนำภาพเด็กเก็บของเล่น ภาพเด็กกำลังทำความสะอาด มาสนทนาเกี่ยวกับภาพ

ขั้นกิจกรรม

4.3 ครูเล่านิทานเรื่องนิทานเรื่อง “ลูกหมูช่วยเก็บของ” โดยการวาดไปเล่าไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

4.4 ครูสนทนากับเด็กๆเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง “ลูกหมูช่วยเก็บของ”เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน (ครูให้แรงเสริมขณะที่สนทนาซักถามโดยใช้คำถาม) มีคำถามดังนี้

- ถ้าไม่เก็บของเล่นจะเกิดอะไรขึ้น
- เด็กดีเล่นของเล่นเสร็จแล้วจะต้องทำอะไร
- ของเล่นที่ลูกหมูมีลักษณะเป็นอย่างไร

4.5. เปิดโอกาสให้เด็กๆช่วยกันเล่านิทานเรื่อง “ลูกหมูช่วยเก็บของ” โดยการเล่าต่อเนื่องจนจบเรื่องตามความคิดจินตนาการของเด็ก

4.6 เด็กวาดภาพเกี่ยวกับนิทานโดยใช้กระดาษขนาด A 4 และอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ให้

4.7 ให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่แต่ละคนวาด ครูบันทึกคำพูดของเด็ก ให้เสริมแรงด้วยการชมเชย (เด็กได้เล่าเรื่องราว เรียบเรียงเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กับภาพที่เด็กวาด)

ขั้นสรุป

4.8 เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับนิทาน โดยครูใช้คำถามดังต่อไปนี้

- ในนิทานมีใครบ้าง กำลังทำอะไร
- เด็กๆช่วยบอกชื่อตัวละครที่เด็กๆชอบ
- ลูกหมูเป็นเด็กมีนิสัยอย่างไร

5.สื่อการเรียนรู้

- 5.1 ปากกาเคมีปากใหญ่
- 5.2 กระดาษแผ่นใหญ่
- 5.3 นิทานเรื่อง “ลูกหมูช่วยเก็บของ”
- 5.4 สีเทียน
- 5.5 ภาพเด็กช่วยเก็บของเล่น
- 5.6 เพลงเก็บของ
- 5.7 กระดาษโรเนียว เอ4

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการร่วมกิจกรรมดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้

3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง

6.2 เครื่องมือวัด

1. แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรม

6.3 เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง

ระดับ 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง

ระดับ 2 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง

ระดับ 1 ไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง

2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้

ระดับ 3 ร่วมสนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

ระดับ 2 ร่วมสนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคแต่ขาดความต่อเนื่อง

ระดับ 1 ไม่ร่วมสนทนา ไม่ได้ตอบ เล่าเป็นคำๆแต่ไม่เป็นประโยค

3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง

ระดับ 3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง

ระดับ 2 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง

ระดับ 1 ไม่วาดภาพและไม่เล่าเรื่องราวประกอบภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ 3	คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.00	อยู่ในเกณฑ์	ดี
ระดับคุณภาพ 2	คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1	คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

7. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก

นิทานเรื่องลูกหมูช่วยเก็บของ

บนท้องฟ้ายามราตรี ลูกหมูนอนหลับฝันดี เทวดายินดี นางฟ้ายิ้มแย้ม พาลูกหมูไปท่องเที่ยว บนท้องฟ้ามีดวงดาวมากมาย เทวดายินดี นางฟ้ายิ้มแย้ม ชวนลูกหมูไปเก็บดอกไม้ในสวนที่มีกลิ่นหอมให้ลูกหมูอย่างมีความสุขมาก

ตอนเช้าลูกหมูตื่นนอนวันนี้เป็นวันเสาร์ จึงเล่าให้คุณแม่ฟังเมื่อคืนลูกหมูฝันดี ฝันเห็นเทวดายินดี นางฟ้ายิ้มแย้มที่มาชวนลูกหมูไปเก็บดอกไม้ แม่บอกว่าเพราะลูกหมูเป็นเด็กดี ทำความดี รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ เวลาลูกหมูเล่นของเล่นเสร็จแล้วก็จะเก็บของเล่นเข้าที่ทุกครั้ง ไม่ต้องให้คุณแม่หรือคุณครูบอก วันนี้ลูกหมูมีเพื่อนมาเล่นที่บ้าน ลูกหมูกับเพื่อนๆ เล่นของเล่นด้วยกันอย่างสนุกสนาน

เมื่อเล่นของเล่นเสร็จแล้ว ลูกหมูก็ชวนเพื่อนๆ เก็บของเล่นเข้าที่ เช่น เก็บตุ๊กตา เก็บหนังสือนิทาน เก็บไม้บล็อก ได้อย่างเรียบร้อย คุณแม่ดีใจมากที่ลูกหมูมีความรับผิดชอบ เป็นเด็กดี ไม่ซุกซน

เพลงเก็บของ

(เนื้อร้อง กัญญา เกตุกล้า)

ทำนอง เพลงผู้ใหญ่ลี

เก็บของไว้ให้ลูกที่
มาช่วยกันเก็บทุกคน (ซ้ำ)

เก็บดีดี อย่าวิ่งซุกซน

หนู หนู อย่าซน ช่วยกันคนดี

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไป ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านค้อกำแพง
 ตำบลห้วย..... สารการเรียนรู้ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก หน่วย หนูทำได้ ภาคเรียนที่ 1

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ปีการศึกษา 2553

กิจกรรม วัน 5 สอนวันที่..... เดือนพ.ศ. 2553 เวลา 60 นาที

1.สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนเป็นเด็กดี การรู้จักขอบคุณผู้ใหญ่ การรู้จักขอโทษเมื่อทำผิด เป็นเด็กมี
 น้ำใจ การเล่นด้วยกัน การแบ่งปัน ไม่ทะเลาะกัน ระวังอันตรายจากการเล่น

2.จุดประสงค์ เพื่อให้เด็กสามารถ

- 2.1 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ได้ฟัง
- 2.2 ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
- 2.3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องประกอบภาพได้

3.สาระการเรียนรู้

3.1 สาระที่ควรรู้

- 3.1.1 การปฏิบัติตนเป็นเด็กดี
- 3.1.2 การฟังและเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน

3.2 ประสบการณ์สำคัญ

- 3.2.1 การฟังเรื่องราวนิทาน เพลง คำคล้องจอง
- 3.2.2 แสดงความรู้สึกด้วยคำพูด
- 3.2.3 การอธิบายในเรื่องราวเกี่ยวกับนิทาน
- 3.2.4 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- 3.2.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3.2.6 การรับรู้แสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- 3.2.7 การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว / เหตุการณ์

4.ขั้นตอนกิจกรรม

ขั้นนำ

- 4.1 ครูและเด็กร่วมกันร้องเพลง “ขอบคุณ ขอบใจ” พร้อมทำจังหวะประกอบเพลง
- 4.2 ครูนำภาพเด็กรับสิ่งของจากผู้ใหญ่ ภาพเด็กรู้จักขอโทษเพื่อน มาสนทนาเกี่ยวกับภาพ

ขั้นกิจกรรม

4.3 ครูเล่านิทานเรื่องนิทานเรื่อง “กระต่ายน้อยกลับใจ” โดยการวาดไปเล่าไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง

4.4 ครูสนทนากับเด็กๆเกี่ยวกับเนื้อเรื่องในนิทานเรื่อง “กระต่ายน้อยกลับใจ”เด็กแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนิทาน (ครูให้เสริมแรงขณะที่สนทนาซักถาม)โดยมีคำถามดังต่อไปนี้

- เด็กๆต้องปฏิบัติตนอย่างไร
- ใครเคยช่วยเหลือเพื่อนบ้างช่วยทำอะไร
- เครื่องเล่นกลางแจ้งมีอะไรบ้าง
- เด็กๆชอบเล่นเครื่องเล่นอะไรมากที่สุด

4.5. เปิดโอกาสให้เด็กๆช่วยกันเล่านิทานเรื่อง “กระต่ายน้อยกลับใจ” โดยการเล่าต่อเนื่องจนจบเรื่องตามความคิดจินตนาการของเด็ก

4.6 เด็กวาดภาพเกี่ยวกับนิทาน โดยใช้กระดาษขนาดA4และอุปกรณ์ที่เตรียมไว้ให้

4.7 ให้เด็กเล่าเรื่องจากภาพที่แต่ละคนวาด ครูบันทึกคำพูดของเด็ก ให้เสริมแรงด้วยการชมเชย (เด็กได้เล่าเรื่องราวเรียงเรียงเป็นประโยคอย่างต่อเนื่องและสัมพันธ์กับภาพที่เด็กวาด)

ขั้นสรุป

4.8 เด็กและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับนิทาน โดยครูใช้คำถามดังต่อไปนี้

- ในนิทานมีใครบ้าง กำลังทำอะไร
- เด็กๆช่วยบอกชื่อตัวละครที่เด็กชอบ ทำไมจึงชอบ
- ถ้าเด็กๆอยากเป็นเด็กดีต้องทำอย่างไรบ้าง

5.สื่อการเรียนรู้

- 5.1 ปากกาเคมีปากใหญ่
- 5.2 กระดาษแผ่นใหญ่
- 5.3 นิทานเรื่อง “กระต่ายน้อยกลับใจ”
- 5.4 สีเทียน
- 5.5 ภาพเด็กเล่นด้วยกัน
- 5.6 เพลงขอบคุณขบใจ
- 5.7 กระดาษโรเนียว เอ4

6. การวัดและประเมินผล

6.1 สังเกตพฤติกรรมของเด็กจากการร่วมกิจกรรมดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง

6.2 เครื่องมือวัด

1. แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม
2. แบบสังเกตพฤติกรรม

6.3 เกณฑ์การประเมิน

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
 - ระดับ 3 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้ถูกต้อง
 - ระดับ 2 ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟังได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง
 - ระดับ 1 ไม่ตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานที่ฟัง
2. ฟังนิทานเข้าใจแล้วนำมาถ่ายทอด เป็นเรื่องราวได้
 - ระดับ 3 ร่วมสนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
 - ระดับ 2 ร่วมสนทนาได้ตอบ เล่าเรื่องเป็นประโยคแต่ขาดความต่อเนื่อง
 - ระดับ 1 ไม่ร่วมสนทนา ไม่ได้ตอบ เล่าเป็นคำๆแต่ไม่เป็นประโยค
3. วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง
 - ระดับ 3 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้ถูกต้อง
 - ระดับ 2 วาดภาพและพูดเล่าเรื่องราวประกอบภาพได้แต่ไม่ค่อยถูกต้อง
 - ระดับ 1 ไม่วาดภาพและไม่เล่าเรื่องราวประกอบภาพ

เกณฑ์การให้คะแนน

ระดับคุณภาพ 3	คะแนนเฉลี่ย	2.50 - 3.00	อยู่ในเกณฑ์	ดี
ระดับคุณภาพ 2	คะแนนเฉลี่ย	1.50 - 2.49	อยู่ในเกณฑ์	พอใช้
ระดับคุณภาพ 1	คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.49	อยู่ในเกณฑ์	ปรับปรุง

7. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ภาคผนวก
นิทานเรื่องกระต่ายน้อยกลับใจ

อัญชลี เอี่ยมยิ้ม ผู้แต่ง

กาลครั้งหนึ่ง มีกระต่ายน้อยตัวหนึ่ง มีนิสัยชอบเล่นซุกซนมาก วันหนึ่งกระต่ายน้อยเห็น
แมวนั่งเล่นชิงช้า กระต่ายน้อยก็สนุกอยากจะทำแกล้งแมว

จึงเข้าไปแกล้งชิงช้าที่แมวนั่งอย่างแรงๆมาก แมวตกใจจึงร้องเสียงดัง เหมียว เหมียว
ขณะนั้นเองกระต่ายน้อยไม่ทันระวังตัวชิงช้าแกว่งย้อนกลับมาโดนหน้าผากของกระต่ายน้อยๆหลบ
ไม่ทัน

ทำให้เลือดไหลออกมามาก คุณครูรีบนำกระต่ายน้อยไปส่งโรงพยาบาล คุณหมอเย็บแผล
และบอกกับกระต่ายน้อยว่า “ โชคดีนะที่ชิงช้าไม่กระแทกโดนตาของกระต่ายน้อย ไม่เช่นนั้นต้อง
ตาบอดมองไม่เห็นตลอดชีวิตแน่ๆ ” กระต่ายน้อย ขอขอบคุณคุณหมอ และสำนึกผิดจึงไปขอโทษ
แมว แมวใจดีให้อภัยกระต่ายน้อย

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กระต่ายน้อยกลับใจ สัตว์ญาติจะเป็นเด็กดี ไม่แกล้งเพื่อนๆ และ
ช่วยเหลือให้เพื่อนๆ เล่นอย่างระมัดระวัง และรู้จักปฏิบัติตนตามกฎกติกาการเล่น จนเป็นที่รักของ
เพื่อนทุกคน

ขอบคุณและขอใจ

เมื่อผู้ใหญ่ใจดีให้ของ
น้อมไหว้กล่าวคำขอบพระคุณ
นึกถึงบุญคุณ

(เตือนใจ ศรีมารุต)
หนูหนูควรต้องนึกถึงพระคุณ
เพื่อนมีใจเผื่อแผ่การุณ
กล่าวคำขอใจ

ภาคผนวก ง
แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง

แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

1. เครื่องมือ

1.1 แบบวัดความสามารถการพูดเล่าเรื่องก่อนและหลังการทดลองชุดนี้เป็นรูปภาพทั้งหมด 8 ภาพ

2.2 วิธีดำเนินการวัดความสามารถที่ละ 1 คน ให้เวลาเด็กเลือกดูภาพๆละประมาณ 1 นาที ครูให้เด็กเลือกรูปภาพตามความต้องการของตนเองเพียง 1 ภาพ แล้วจึงบอกให้เด็กเล่าเป็นเรื่องราวจากภาพที่เด็กได้เลือกไว้ ขณะที่เด็กพูดเล่าเรื่อง ครูจดบันทึกคำพูดของเด็กลงในแบบบันทึกคำพูดก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง การดำเนินการเช่นนี้จะทำในช่วงก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยใช้รูปภาพชุดเดียวกัน ทั้งหมด 8 ภาพ เด็กเลือกรูปภาพเพียง 1 ภาพ ดำเนินการวัดความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อวัดการพูดเล่าเรื่องเป็นประโยคได้อย่างต่อเนื่อง

2.2 เพื่อวัดการเล่าหรือพูดเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้สอดคล้องกับภาพ

3. ขั้นตอนในการดำเนินการ

3.1 ให้เด็กเลือกรูปภาพเพียง 1 ภาพจากรูปภาพทั้งหมด 8 ภาพที่ครูให้เด็กดู

3.2 ให้เด็กเลือกรูปภาพๆละประมาณ 3 นาที เด็กเล่าเรื่องตามภาพที่เด็กเลือกกว่าเป็นอย่างไร

4. เกณฑ์การวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง

4.1 เล่าเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้สอดคล้องกับเหมาะสม

ระดับ 3 เล่าเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้สอดคล้องเหมาะสมและครอบคลุมทุกประเด็น

ระดับ 2 เล่าเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้สอดคล้อง เหมาะสมแต่ยังไม่ครอบคลุม

ไม่ครอบคลุม

ระดับ 1 เล่าเรื่องเกี่ยวกับรายละเอียดของภาพได้บ้างได้บางประเด็น

ระดับ 0 ไม่เล่ารายละเอียดของภาพ

4.2 พูดเล่าเรื่องราวเป็นประโยคได้อย่างต่อเนื่อง

ระดับ 3 พูดเล่าเรื่องเป็นประโยคได้อย่างต่อเนื่อง

ระดับ 2 พูดเล่าเรื่องเป็นประโยคแต่ขาดความต่อเนื่อง

ระดับ 1 พูดเล่าเรื่องเป็นคำ หรือ เป็นประโยคสั้นๆ

ระดับ 0 ไม่พูดไม่เล่า

หมายเหตุ นำระดับคุณภาพของคะแนนมารวมกัน หาค่าเฉลี่ยโดยกำหนดช่วงคะแนนโดยเป็น 4 ช่วง ได้เกณฑ์ดังนี้

5. เกณฑ์การแปลค่าระดับคะแนน	ระดับ 4	หมายถึง	ดีมาก	คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.00
	ระดับ 3	หมายถึง	ดี	คะแนนเฉลี่ย	2.00 – 2.49
	ระดับ 2	หมายถึง	พอใช้	คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.99
	ระดับ 1	หมายถึง	ปรับปรุง	คะแนนเฉลี่ย	0.00 – 0.99

แบบประเมินความสอดคล้องแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย

โรงเรียนบ้านค้อกำแพง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือที่ตรงกับระดับประเมินความสอดคล้องของท่าน

ซึ่งมี 3 ระดับความคิดเห็น คือ	เห็นด้วย	ได้	1
	ไม่เห็นด้วย	ได้	0
	ไม่แน่ใจ	ได้	-1

แบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง เป็นรูปภาพ	ระดับความคิดเห็น		
	1 (เห็นด้วย)	0 (ไม่เห็นด้วย)	-1 (ไม่แน่ใจ)
1. ภาพสวนดอกไม้มีเด็กวิ่งเล่นมีผีเสื้อมาบินเล่น			
2. ภาพแม่ค้าขายผลไม้ในตลาด			
3. ภาพครอบครัวพ่อแม่ลูกชาย			
4. ภาพแม่ทำกับข้าวลูกนั่งเล่นของเล่น			
5. ภาพผู้ใหญ่การประชุมในหมู่บ้าน			
6. ภาพพี่น้องสองคนช่วยกันเลี้ยงไก่			
7. ภาพสัตว์ต่างๆช่วยทำความสะอาดบ้าน			
8. ภาพกิจกรรมภายในห้องเรียน			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

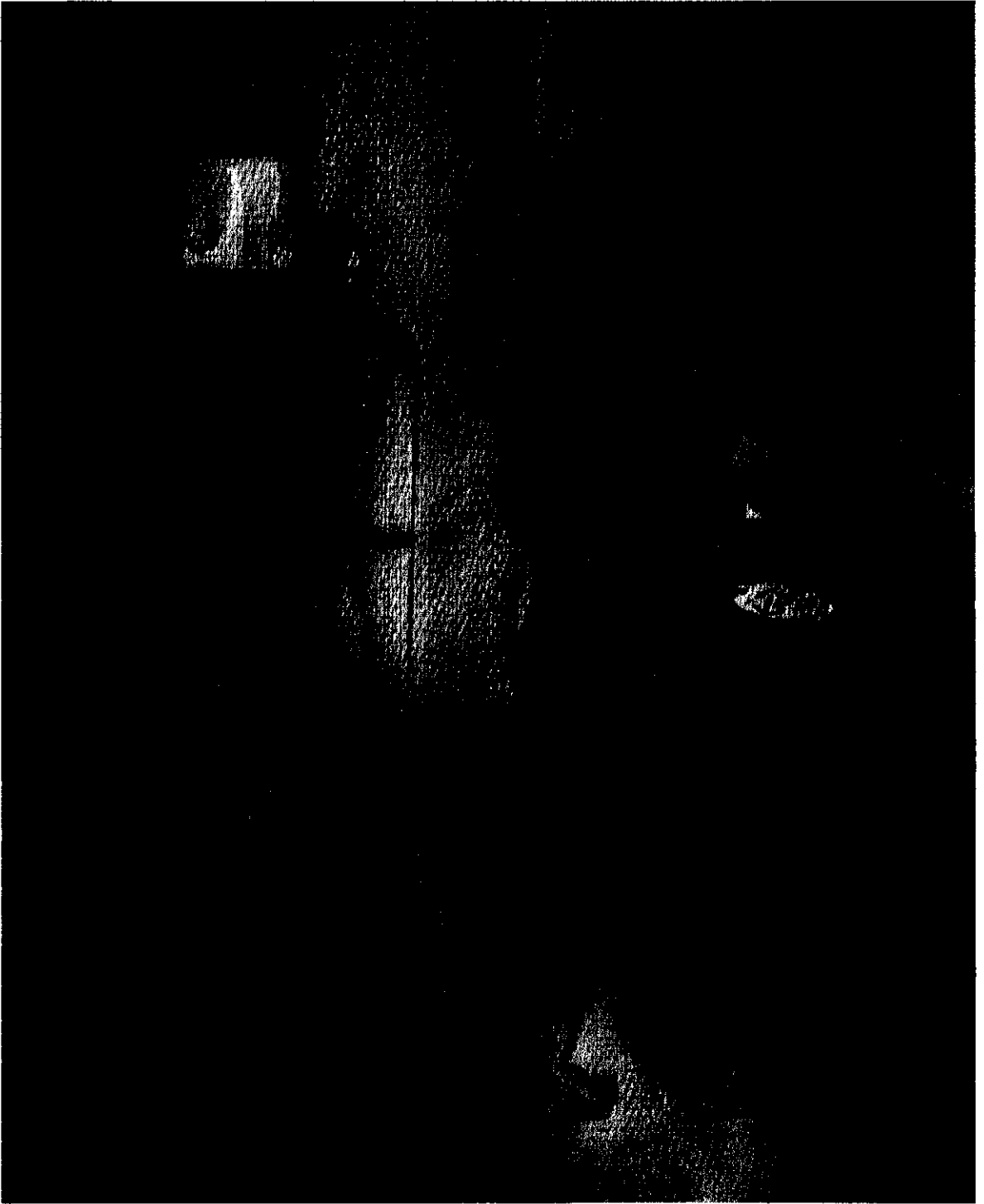
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

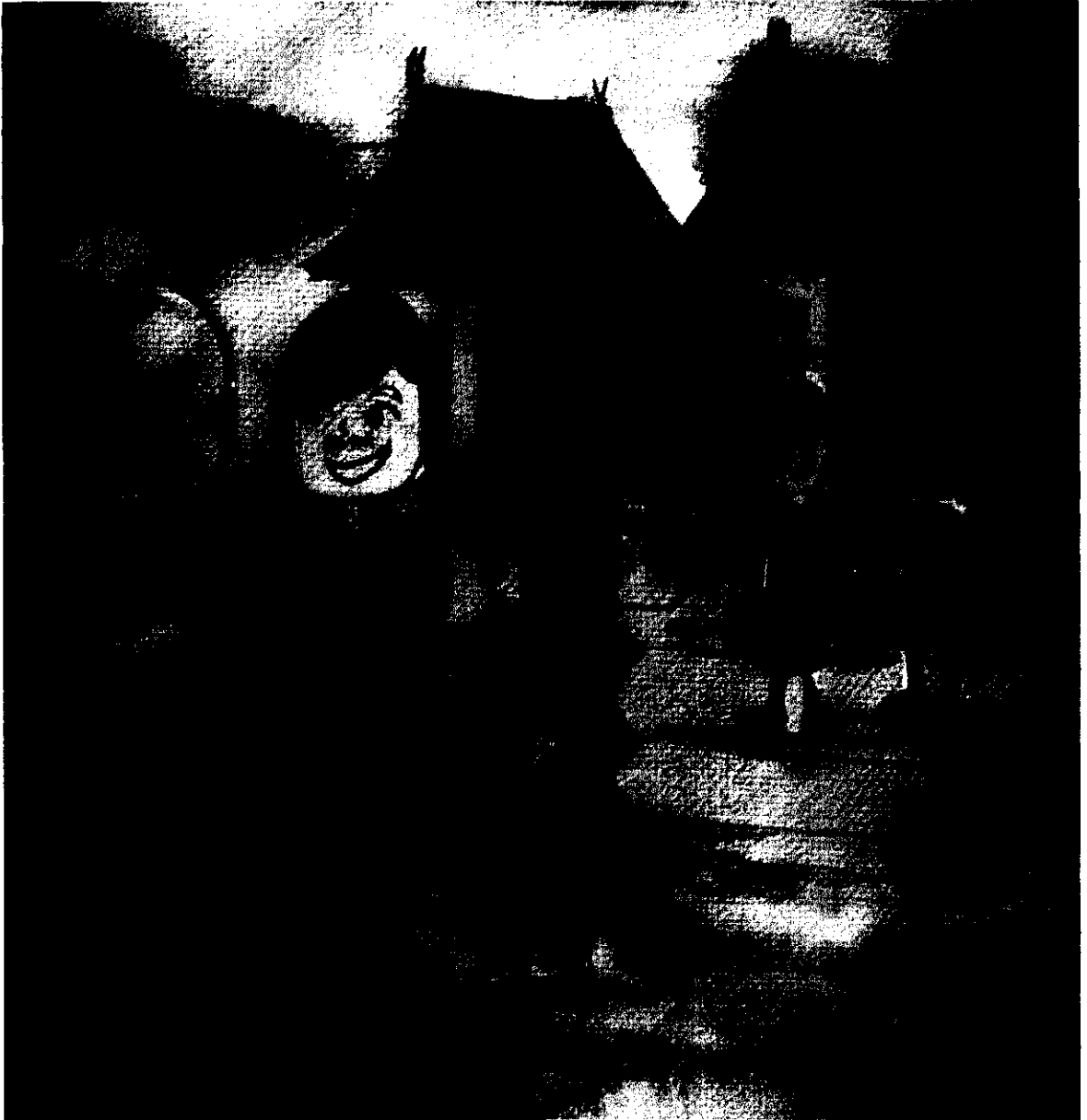

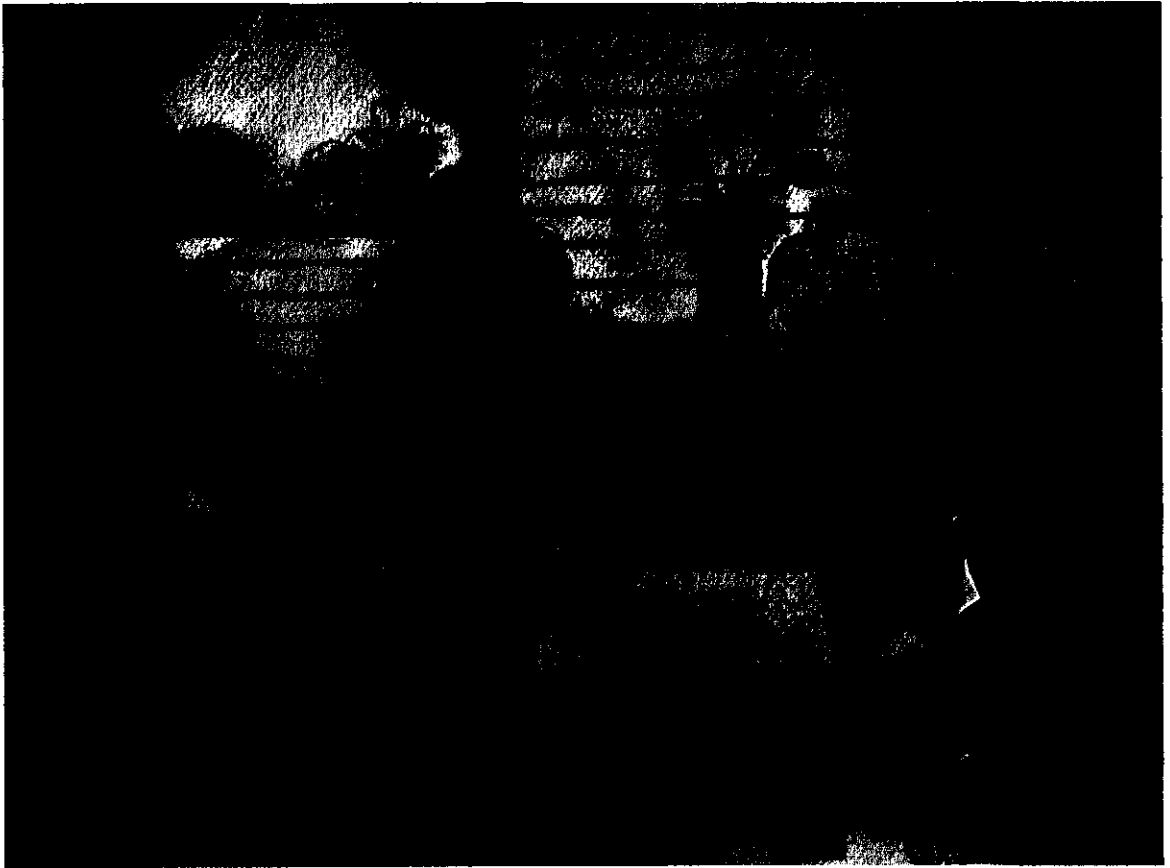

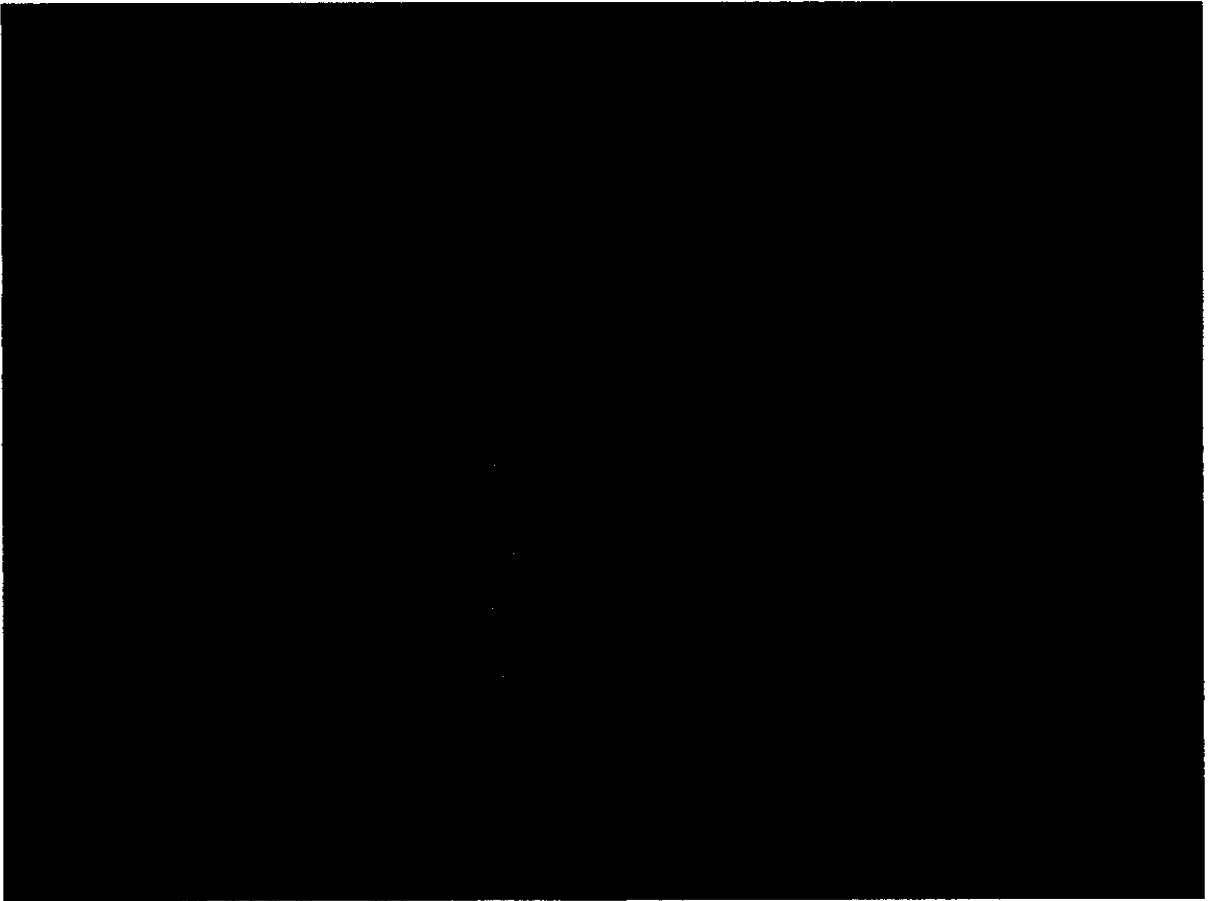

แบบประเมินความสอดคล้องแบบวัดความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนบ้านค้อกำแพง

ข้อที่	คะแนนคนที่			คะแนนรวม	ค่าIOC
	1	2	3		
1.	1	1	1	3	1.00
2.	1	1	1	3	1.00
3.	1	1	1	3	1.00
4.	1	1	1	3	1.00
5.	1	1	1	3	1.00
6.	1	1	1	3	1.00
7.	1	1	1	3	1.00
8.	1	1	1	3	1.00

ภาคผนวก จ

**แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถ
ด้านการพูดเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2**

แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูด
เล่าเรื่อง
นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2
สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ตามโครงสร้าง องค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 5 รายการ คือ

1.1 จุดประสงค์การเรียนรู้

1.2 เนื้อหา

1.3 กิจกรรมการเรียนรู้

1.4 สื่อการเรียนการสอน

1.5 กระบวนการวัดผล

2. แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่องนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีทั้งหมด 20 แผน

3. การประเมิน แผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง

โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความในแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดประสบการณ์ให้มีความเหมาะสมต่อไป โดยกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมี 3 ระดับ คือ เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป
ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

.....
คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านซึ่งมี 3 ระดับ คือ

เห็นด้วย	ได้	1
ไม่เห็นด้วย	ได้	0
ไม่แน่ใจ	ได้	-1

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	1 (เห็นด้วย)	0 (ไม่เห็นด้วย)	-1 (ไม่แน่ใจ)
1. จุดประสงค์การเรียนรู้			
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหา			
1.2 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			
2. เนื้อหา (นิทาน)			
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
2.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน			
2.3 กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับเวลา			
3.ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้			
3.1 สอดคล้องกับเนื้อหา			
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
3.3 เหมาะสมกับเวลา			
3.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน			
3.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม			
3.6 ส่งเสริมการพูดเล่าเรื่อง			
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน			
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้			
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา			
4.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้			
4.4 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน			
4.5 สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน			

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม		
	1 (เห็นด้วย)	0 (ไม่เห็นด้วย)	-1 (ไม่แน่ใจ)
5. ด้านการวัดและประเมินผล 5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ 5.2 ส่งเสริมการวัดความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง 5.3 วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับขั้นตอนและ กระบวนการเรียนรู้ 5.4 เครื่องมือได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไป
ที่มีต่อความสามารถด้านการพูดเล่าเรื่อง ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2

รายการประเมิน	คะแนนคนที่			คะแนน รวม	ค่า IOC
	1	2	3		
1. จุดประสงค์การเรียนรู้					
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	3	1.00
1.2 เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
2. เนื้อหา (นิทาน)					
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00
2.2 เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
2.3 กำหนดเนื้อหาได้เหมาะสมกับเวลา	1	1	1	3	1.00
3. ด้านการจัด กิจกรรมการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00
3.3 เหมาะสมกับเวลา	1	1	1	3	1.00
3.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
3.5 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	1	1	1	3	1.00
3.6 ส่งเสริมการพูดเล่าเรื่อง	1	1	1	3	1.00
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	1	1	1	3	1.00
4.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้	1	1	1	3	1.00
4.4 ช่วยประหยัดเวลาในการสอน	1	1	1	3	1.00
4.5 สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00
5. ด้านการวัดและประเมินผล					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	1	1	1	3	1.00
5.2 ส่งเสริมการวัดความสามารถในการพูดเล่าเรื่อง	1	1	1	3	1.00
5.3 วิธีวัดและเครื่องมือวัดสอดคล้องกับขั้นตอนและ กระบวนการเรียนรู้	1	1	1	3	1.00
5.4 เครื่องมือได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	3	1.00

ภาคผนวก ฉ

**ภาพการจัดกิจกรรมการเล่านิทานแบบวาดไปเล่าไปที่มีต่อความสามารถ
ด้านการพูดเล่าเรื่องของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2**

ครูเล่านิทานวาดไปเล่าไป

การเล่าเรื่องย้อนกลับ

การวาดภาพจากนิทาน

เด็กเล่าเรื่องจากภาพ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางอัญชติ เอี่ยมยิ้ม
วัน เดือน ปี	29 มกราคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พ.ศ. 2530
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านค้อกำแพง อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ